

MEKANISMEN FÖR OBEROENDE RAPPORTERING:

SVERIGE LÄGESRAPPORT 2012–2013

Alina Östling
Oberoende forskare
Första lägesrapporten
First Progress Report

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

MEKANISMEN FÖR OBEROENDE RAPPORTERING SVERIGE LÄGESRAPPORT 2012-13

EXECUTIVE SUMMARY.....	3
SAMMANFATTNING.....	5
I BAKGRUND.....	11
II PROCESS: UTVECKLING AV HANDLINGSPLANEN.....	13
III PROCESS: SAMRÅD UNDER GENOMFÖRANDE	15
IV GENOMFÖRANDE AV ÅTAGANDEN.....	17
1 FORTSATT UTVECKLING AV WWW.OPENAID.SE-PLATTFORMEN	19
2 SÄKERSTÄLLA FULLSTÄNDIGT GENOMFÖRANDE AV IATI-STANDARDEN ÅR 2015	23
3 GENOMFÖRA ÅTAGANDENA I BUSAN-PARTNERSKAPSDOKUMENTET	27
4 SPELA EN LEDANDE ROLL I "BUILDING BLOCK ON TRANSPARENCY"	29
5 BIDRA TILL DET FORTSATTA ARBETET MOT EU:S TRANSPARENSGARANTI.....	31
6 ENGAGERA SIG I "OPEN AID PARTNERSHIP" OCH FRÄMJA ICT4D	33
7 BREDDA ÅTAGANDENA KRING ÖPPEN FÖRVALTNING	35
V SJÄLVUTVÄRDERING	37
VI DET FORTSATTA ARBETET	39
BILAGA: METODOLOGI.....	43

EXECUTIVE SUMMARY

INDEPENDENT REPORTING MECHANISM (IRM): SWEDEN PROGRESS REPORT 2012-2013

Sweden developed a comprehensive action plan focused on enhancing transparency in international aid. In the next OGP phase, the country should build on its reputation as a front-runner in transparency and accountability. It should strive to release an ambitious action plan with potentially transformative commitments across a variety of sectors and actively engage civil society.

The Open Government Partnership (OGP) is a voluntary international initiative that aims to secure commitments from governments to their citizenry to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. The Independent Reporting Mechanism (IRM) carries out a biannual review of the activities of each OGP participating country.

Sweden officially began participating in OGP in September 2011, when Gunilla Carlsson, Sweden's minister for international development co-operation declared the government's intent to join.

The Department for Aid Management at the Swedish Ministry for Foreign Affairs (MFA) had the overarching responsibility for the development and implementation of Sweden's OGP action plan. Due to its narrow scope, the MFA cannot enforce broader open government commitments in other areas of government. The coordination of the OGP action plan would be better placed in the hands of a government entity with an overarching remit.

OGP PROCESS

Countries participating in the OGP follow a process for consultation during development of their OGP action plans and during implementation.

Notice was given to a limited number of civil society organisations (CSOs) of an in-person consultation on development of the Swedish action plan. Only one comment was received during this meeting, which some stakeholders perceived as an informational meeting rather than a consultation to gather public comments.

Government did not organise a public consultation online.

The MFA claims to have held meetings with civil society about topics related to the OGP commitments as a way to gather input during the implementation period. The IRM researcher could find no evidence of regular forums for consultation during the implementation of the action plan.

The MFA received no comments from the 10 CSOs that were asked for input on the self-assessment report.

AT A GLANCE

PARTICIPATING SINCE: 2011
NUMBER OF COMMITMENTS: 7

LEVEL OF COMPLETION

COMPLETED:	0 of 7
SUBSTANTIAL:	4 of 7
LIMITED:	0 of 7
NOT STARTED:	0 of 7
UNCLEAR:	3 of 7

TIMING

ON SCHEDULE:	3 of 7
--------------	--------

COMMITMENT EMPHASIS

ACCESS TO INFORMATION:	6 of 7
PARTICIPATION:	1 of 7
ACCOUNTABILITY:	6 of 7
TECH & INNOVATION FOR TRANSPARENCY & ACCOUNTABILITY:	4 of 7
UNCLEAR:	1 of 7

NUMBER OF COMMITMENTS WITH:

CLEAR RELEVANCE TO AN OGP VALUE:	6 of 7
MODERATE OR TRANSFORMATIVE POTENTIAL IMPACT:	0 of 7
SUBSTANTIAL OR COMPLETE IMPLEMENTATION:	4 of 7
ALL THREE:	0 of 7

COMMITMENT IMPLEMENTATION

As part of OGP, countries are required to make commitments in a two-year action plan. Table 1 summarizes each commitment, its level of completion, its ambition, whether it falls within Sweden's planned schedule, and the key next steps for the commitment in future OGP action plans. Sweden's plan was almost entirely focused on increasing transparency in international aid. Sweden made commendable progress towards the achievement of that goal, despite falling short of completing any of its seven commitments.

Table 1 | Assessment of Progress by Commitment

COMMITMENT SHORT NAME	POTENTIAL IMPACT				LEVEL OF COMPLETION				TIMING	NEXT STEPS
	NONE	MINOR	MODERATE	TRANSFORMATIVE	NOT STARTED	LIMITED	SUBSTANTIAL	COMPLETE		
1. Continuing the development of the openaid.se platform: to include quality insurance, funds recipients' updates, documents about funds allocation, results and evaluations, enhanced use of open format, and more on the openaid.se platform.									Unclear	New commitment building on existing implementation
2. Ensuring full implementation of the IATI standard by 2015: to consult CSOs and report on IATI (International Aid Transparency Initiative) optional components.									On schedule	New commitment building on existing implementation
3. Implementing the commitments in the Busan Partnership document: to include an agreement on open standard for aid information and make it publically available.									On schedule	New commitment building on existing implementation
4. Playing a leading role in the Building Block on Transparency: to support multi-stakeholder partnerships on accountability, predictability, and transparency. This will be done with the involvement of a wide range of actors.								Unclear	Unclear	Revision of the commitment to be more achievable or measurable
5. Contributing to further define the work towards an EU transparency guarantee: to establish a forum to hold technical discussions and share information amongst EU member states.								Unclear	Unclear	Revision of the commitment to be more achievable or measurable
6. Engaging in the Open Aid Partnership and promoting ICT4D: to support and invest in initiatives related to open data and information and communication technology.								Unclear	Unclear	Revision of the commitment to be more achievable or measurable
7. Broadening open government commitments: to launch an open government strategy, and broaden Sweden's OGP commitments as part of the strategy.									On schedule	New commitment building on existing implementation

Table 2 | Summary of Progress by Commitment

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
1. Develop openaid.se platform <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Substantial 	<p>openaid.se is a data hub providing information on Swedish aid disbursements in an open format. Since creating the platform in 2011, the government has constantly been developing the platform to meet IATI standard and added new functionalities, such as fixing bugs, releasing monthly updates from more fund recipients, publishing more documents, and creating a new whistle-blower mobile application. Stakeholders saw the platform as innovative but commented on its complexity. Stakeholders and the IRM researcher recommend that the government, with stakeholders' input, raise the platform usability, add impact measurement tools, and publish more forward-planning data.</p>
2. Implement IATI standard <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Substantial 	<p>The IATI's aim is to implement a range of common principles on aid transparency. During the implementation period, Sweden has followed civil society recommendations and made changes in the way aid data is published, making considerable progress in making more datasets available. However, to fully implement the IATI standard, Sweden still needs to make some progress, such as improving the publishing of performance data and completing its pilot of the IATI identifier.</p>
3. Implementing Busan Partnership commitments <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: Minor • Completion: Substantial 	<p>The Busan Partnership sets out time-bound commitments to fully publish aid information to a common standard by 2015. Sweden contributed to reaching an agreement on a common open standard for electronic publication of aid information and has published an implementation schedule according to the official timetable. However, the implementation of activities is not due until 2015, making this commitment difficult to evaluate. To make this commitment more ambitious, Sweden should act as a driving force to ensure that donors provide forward-spending and implementation plans to all developing countries with which they co-operate.</p>
4. Playing a leading role in the Building Block on Transparency <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: None • Completion: Unclear 	<p>The Building Block on Transparency is a voluntary initiative by "coalitions of the willing" and seems to have lost its importance. Sweden is now engaging in other relevant forums and initiatives. Given the commitment's vague language, the IRM researcher could not measure its level of completion and would recommend revising this commitment to make it more measurable.</p>
5. Define work towards an EU transparency guarantee <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: None • Completion: Unclear 	<p>The EU transparency guarantee serves to promote aid transparency at the EU level. The commitment was formulated with no clear deliverables, making it difficult to evaluate. Sweden should add concrete deliverables to the commitment in order to make it more achievable and measurable.</p>
6. Engaging in Open Aid Partnership and promoting ICT4D <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential impact: None • Completion: Unclear 	<p>The commitment's language is vague and does not commit the government to specific, measurable actions. Nonetheless, Sweden has taken a number of actions consistent with the commitment's topic such as creating a new ICT for development unit and investing in new ideas and expertise through public tenders. In the future, Sweden should consider funding specific projects within the Open Aid Partnership.</p>
7. Broadening open government commitments <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Unclear • Potential impact: Minor • Completion: Substantial 	<p>The launch of the new e-Government strategy was carried out with only a slight delay and was developed in a participatory way. The strategy refers to the OGP and declares that Sweden aims at broadening its commitments within the OGP initiative beyond the field of development cooperation. However, the strategy does not explain by which ministry/entity this work will be led or carried out and does not have a budget attached. Stakeholders would like to see more ambitious OGP commitments around online participation and better open data in the public sector.</p>

RECOMMENDATIONS

Sweden is a front-runner in the transparency, accountability, and technology and innovation fields. International indices generally place Sweden in top ranking positions in terms of ICT readiness, e-government, and the socio-political impact of the Web. Nonetheless, there still exist areas for further development that could be integrated in future OGP commitments.

More concrete and ambitious commitments

Most of the commitments in Sweden's action plan pre-existed OGP and had unspecified deliverables, making it hard to assess progress in meeting them. The action plan was generally seen as unambitious by consulted stakeholders. The IRM researcher recommends setting more ambitious and measurable commitments in the next action plan.

Stakeholder engagement

The government should develop new channels for civil society consultation in the next iteration of the action plan. This involves including a wider circle of CSOs in the process, not only those in the field of aid transparency; academia and the private sector; and organisations located outside of the capital.

Consultations should provide an opportunity for meaningful collaboration between the government and stakeholders involved. Alternative ways for consultation could include smaller group meetings or online discussion forums.

Communication

The majority of stakeholders consulted by the IRM researcher were not aware of the OGP or had a limited knowledge of it. The government should elaborate a communication strategy including awareness-raising activities to disseminate information about OGP to a broader audience.

Ownership

Given the MFA's limited mandate, ownership of the OGP should be transferred to an agency with broader oversight. Potential candidates include the prime minister's office, the Ministry of Finance, or the Minister for Information Technology and Energy.

ELIGIBILITY REQUIREMENTS: 2012

To participate in OGP, governments must demonstrate commitment to open government by meeting minimum criteria on key dimensions of open government. Third-party indicators are used to determine country progress on each of the dimensions. For more information, www.opengovpartnership.org/how-it-works/how-join/eligibility-criteria. Raw data have been recoded by OGP staff into a four-point scale, listed in parentheses below.

BUDGET TRANSPARENCY:

Executive budget and audit report

4 OF 4

ACCESS TO INFORMATION:

Law enacted

4 OF 4

ASSET DISCLOSURE:

Senior officials and politicians

4 OF 4

CIVIC PARTICIPATION:

10 of 10

4 OF 4

Alina Östling is a researcher at the European University Institute (Italy). She has a strong professional background in democratic governance, new technologies, and development. In the past, Östling has engaged as expert in several research initiatives, coordinated democratic governance projects at UNDP, and worked with policy evaluation for a global consultancy.

OGP aims to secure concrete commitments from governments to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. OGP's Independent Reporting Mechanism assesses development and implementation of national action plans in order to foster dialogue among stakeholders and improve accountability.

SAMMANFATTNING

MEKANISMEN FÖR OBEROENDE RAPPORTERING: SVERINGE LÄGESRAPPORT 2012-2013

Det är lovligt att Sverige utvecklade en omfattande handlingsplan kring insyn i biståndet. Dock är inte resultaten omvälvande positiva. I nästa OGP-fas borde Sverige bygga vidare på sitt rykte som föregångare i öppenhet och ansvarsskyldighet, och samtidigt lansera en ambitiös handlingsplan som spänner över många olika områden och vitaliserar det civila samhället.

Open Government Partnership (OGP) är ett frivilligt, internationellt initiativ som syftar till att få regeringar att göra konkreta åtaganden för att främja öppenhet, ge medborgarna möjlighet till inflytande, bekämpa korruption, och utnyttja ny teknologi för att stärka samhällsstyrningen. Mekanismen för oberoende rapportering genomför vartannat år en översyn av OGP-processen i varje deltagande land.

Sverige började officiellt delta i OGP i september 2011 när Gunilla Carlsson, Sveriges biståndsmåster, tillkännagav regeringens avsikt att ansluta sig.

Utrikesdepartementet (UD), och i synnerhet Enheten för styrning av utvecklingsarbetet, hade det övergripande ansvaret för utvecklingen och genomförandet av Sveriges OGP-handlingsplan. På grund av sitt begränsade mandat, kan UD ej driva bredare åtaganden inom öppen förvaltning inom andra grenar av regeringen. En statlig myndighet med ett övergripande uppdrag skulle därför passa bättre som samordnare av nästa OGP-handlingsplan.

OGP-PROCESSEN

De länder som deltar i OGP bör följa en fastställd process för samråd under utvecklingen och implementeringen av sina handlingsplaner.

Få organisationer inbjöds till mötet om OGP-handlingsplanen. De närvarande bidrog med endast en kommentar. Det som skulle ha varit ett samråd uppfattades mer som ett informationsmöte av berörda parter. Inga online-samråd ägde rum.

UD hävdar att de har hållit möten med det civila samhället om frågor relaterade till OGP-åtaganden i redan etablerade forum under handlingsplanens implementering. IRM-forskaren kunde dock inte finna några belegg för att regelbundna forum för samråd har hållits under genomförandet av handlingsplanen.

UD har inte mottagit några synpunkter från de tio CSO som tillfrågades om kommentarer på Sveriges självvärderingsrapport.

I KORTA DRAG

DELTAR SEDAN: 2011
ANTAL ÅTAGANDEN: 7

GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE

FÄRDIGSTÄLLT:	0 of 7
SUBSTANTIELLT:	4 of 7
BEGRÄNSAT:	0 of 7
EJ STARTAT:	0 of 7
OKLART:	3 of 7

TIMING

I TID:	3 of 7
--------	--------

ÅTAGANDETS TONVIKT

TILLGÅNG TILL INFORMATION:	6 of 7
MEDBORGARDELTAGANDE:	1 of 7
ANSVARSSKYLDIGHET:	6 of 7
TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANS-PARENS & ANSVARSTAGANDE:	4 of 7

ANTAL ÅTAGANDEN MED:

CKLAR RELEVANS TILL ETT OGP-VÄRDE:	6 of 7
MODERAT ELLER POTENTIellt OMVÄLVANDE INVERKAN:	0 of 7
SUBSTANTIELLT OR FULLSTÄNDIGT FÄRDIGSTÄLLANDE:	4 of 7
TOTALT:	0 of 7

FÄRDIGSTÄLLANDE AV ÅTAGANDEN

Alla deltagande regeringar måste utveckla åtaganden via handlingsplaner som sträcker sig över två år. Tabell 1 sammanfattar varje åtagande, dess grad av färdigställande, ambition, om det faller inom Sveriges planerade tidsplan, samt förslag på nästa steg inom framtida åtaganden vad gäller OGP-handlingsplaner. Sveriges plan fokuserade nästan uteslutande på att öka insyn i utvecklingsarbetet. Sverige har gjort lovvärda framsteg mot att uppnå detta mål men har trots detta ännu inte slutfört något av sina sju åtaganden.

Tabell 1 | Bedömning av framsteg för varje åtagande

ÅTAGANDEN KORTFATTAT	POTENTIELL INVERKAN				GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE				TIMING	NÄSTA STEG
	INGEN	MINDRE	BEGRÄNSAD	OMVÄLVANDE	EJ STARTAT	BEGRÄNSAD	SUBSTANTIellt	FÄRDIGSTÄLLT		
★ ÅTAGANDET ÄR AV TYDLIG RELEVANS TILL OGP-VÄRDEN, HAR BETYDANDE INVERKAN, OCH ÄR TILL STORA DELAR ELLER HELT GENOMFÖRT										
1. Fortsatt utveckling av www.openaid.se-plattformen: som omfattar: ytterligare kvalitetssäkring, uppdaterad information från alla offentliga aktörer som tilldelas medel, utökat utbud av offentliggjorda dokument som förklarar när, till vem och varför pengar har gjorts tillgängliga, etc.									Oklart	Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande
2. Säkerställa fullständigt genomförande av IATI-standarden år 2015: detta ska ske i samråd med CSO och innefatta rapportering om IATI:s valfria komponenter.									I tid	Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande
3. Genomföra åtagandena i Busan-partnerskapsdokumentet: däribland komma överens om en öppen standard för biståndsinformation och göra den tillgänglig för allmänheten.									I tid	Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande
4. Spela en ledande roll i "Building Block on Transparency": stödja partnerskap med ett stort antal intressenter i områdena ansvarsskyldighet, förutsägbarhet och insyn.								Oklart	Oklart	Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart
5. Bidra till det fortsatta arbetet mot EU:s Transparensgaranti: skapa ett forum för att hålla tekniska diskussioner och dela information mellan EU-medlemsstater.								Oklart	Oklart	Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart
6. Att engagera i "Open Aid Partnership" och främja ICT4D: Stödja initiativ som rör öppna data samt informations- och kommunikationsteknologi för utveckling.								Oklart	Oklart	Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart
7. Bredda åtagandena kring öppen förvaltning: lansera e-förvaltningsstrategi och bredda OGP-åtagandena									I tid	Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande

Tabell 2 | Sammanfattning av framsteg för varje åtagande

ÅTAGANDEN KORTFATTAT	SAMMANFATTNING AV RESULTATEN
<p>1. Fortsatt utveckling av www.openaid.se-plattformen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Smärre • Färdigställande: Betydande 	<p>OpenAid.se är en datahubb med information om svenska biståndsutbetalningar i ett öppet format. Sedan plattformen lanserade 2011 har den kontinuerligt utvecklats i linje med IATI-standarden och nya tillämpningar har lagts till t.ex. för att fixa buggar, släppa månatliga uppdateringar från flera biståndsmottagare och publicera fler dokument.</p> <p>Intressenterna såg plattformen som nyskapande men tyckte att den var alltför svårtillgänglig. Intressenterna och den oberoende forskaren råder att plattformens användbarhet förbättras i samråd med relevanta intressenter, framförallt borde information om biståndets inverkan och framåtblickande planer göras mer tillgängliga.</p>
<p>2. Säkerställa fullständigt genomförande av IATI-standarden år 2015</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Smärre • Färdigställande: Betydande 	<p>IATI:s mål är att genomföra en rad gemensamma principer om insyn i bistånd. Under genomförandeperioden har Sverige följt civila samhällets rekommendationer och gjort förändringar i hur biståndsdata publiceras, samt gjort stora framsteg i att göra fler datasets tillgängliga. Men vissa framsteg återstår att göra för att till fullo genomföra IATI-standarden, t.ex. att förbättra publiceringen av prestandadata och att slutföra pilotprojektet vad gäller IATI-budgetidentifierare.</p>
<p>3. Genomföra åtagandena i Busan-partnerskapsdokumentet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Smärre • Färdigställande: Betydande 	<p>Busan Partnerskapet sätter upp tidsbundna åtaganden för att till fullo publicera biståndsdata enligt en gemensam standard till 2015. Sverige bidrog till att nå en överenskommelse om en gemensam öppen standard för elektronisk publicering av biståndsdata och har offentliggjort en tidsplan för genomförandet enligt den officiella tidtabellen. Dock går tidsfristen för genomförandet av aktiviteterna inte ut förrän 2015, vilket gör detta åtagande svårt att utvärdera. För att göra detta OGP-åtagande mer ambitiöst bör Sverige verka som en drivande kraft för att säkerställa att givarna tillhandahåller data om framtida utgifter samt implementeringsplaner till alla utvecklingsländer med vilka de samarbetar.</p>
<p>4. Spela en ledande roll i "Building Block on Transparency"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Ingen • Färdigställande: Oklart 	<p>Building Block on Transparency är ett frivilligt initiativ av "koalitioner av villiga" och verkar ha minskat i betydelse sedan åtagandet utvecklades. Sverige deltar nu i andra relevanta forum och initiativ. Med tanke på åtagandets vaga formulering kunde den oberoende forskaren inte mäta nivån av färdigställande och rekommenderar att revidera detta åtagande för att göra det mer mätbart.</p>
<p>5. Bidra till det fortsatta arbetet mot EU:s Transparensgaranti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Ingen • Färdigställande: Oklart 	<p>EU:s Transparensgaranti ämnar främja insyn i bistånd på EU-nivå. Åtagandet är vagt formulerat, vilket gör det svårt att utvärdera. Sverige bör revidera detta åtagande för att göra det mer mätbart.</p>
<p>6. Att engagera i "Open Aid Partnership" och främja ICT4D</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Ingen • Färdigställande: Oklart 	<p>Åtagandet är vagt formulerat och binder inte regeringen till några specifika, mätbara åtgärder. Likväl har Sverige vidtagit ett antal åtgärder i linje med åtagandet, t.ex. att skapa en ny enhet för IKT och utveckling på Sida samt att investera i nya idéer genom offentliga upphandlingar. I framtiden bör Sverige överväga att finansiera specifika projekt för att främja en bredare användning av befintliga öppna data i Sverige, som t.ex. "literacy bootcamps"-projekt inom partnerskapet för Open Aid.</p>
<p>7. Bredda åtagandena kring öppen förvaltning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevans till OGP-värde: Klar • Potentiell inverkan: Smärre • Färdigställande: Betydande 	<p>Lanseringen av den nya e-förvaltningsstrategi skedde med endast en mindre fördröjning. Strategin utvecklades på ett deltagande sätt och hänvisar till OGP. Dessutom anger strategin att Sverige ämnar bredda sina åtaganden inom OGP utöver området för utvecklingssamarbete. Strategin disponerar dock inte över en budget och anger inte vilket departement/myndighet som kommer samordna OGP-arbete. Förutom att bredda handlingsplanen, skulle intressenterna också vilja se mer ambitiösa OGP-åtaganden kring online-deltagande och öppna data i offentlig sektor.</p>

REKOMMENDATIONER

Sverige är en föregångare i öppenhet, ansvarsskyldighet, teknologi och innovation. Internationella index placerar vanligtvis Sverige i toppositioner när det gäller IKT beredskap, e-förvaltning och webbens socio-politiska effekter. Trots detta finns det fortfarande områden för fortsatt utveckling som skulle ligga till grund för framtida OGP-åtaganden.

Ambitiösare och mer mätbara åtaganden

De flesta av Sveriges OGP-åtaganden var redan befintliga åtaganden och hade vaga mål, vilket gör det svårt att utvärdera dem. De berörda intressenterna såg handlingsplanen som föga ambitiös. IRM-forskaren rekommenderar att fastställa ambitiösare och mer mätbara åtaganden i nästa handlingsplan.

Involvering av det civila samhället

Regeringen bör utveckla nya kanaler för samråd med det civila samhället inför nästa handlingsplan. Detta innebär bland annat att involvera a) en bredare krets av det civila samhällets organisationer, inte bara de som arbetar inom området för insyn i biståndet, b) akademien och den privata sektorn, och c) organisationer som ligger utanför huvudstaden. Samråd bör ge möjlighet till meningsfull samverkan mellan regeringen och de inblandade intressenterna. Alternativa sätt för samråd skulle kunna omfatta mindre gruppmöten eller online-baserade diskussionsforum.

Kommunikation

Majoriteten av intressenterna som rådfrågats av IRM-forskaren hade inte hört talas om OGP eller visste mycket lite om det. Regeringen borde utarbeta en kommunikationsstrategi, för att sprida information om OGP till en bredare publik.

Ägarskap

Med tanke på UD: s begränsade mandat borde ägarskapet av OGP överföras till ett departement/myndighet med ett bredare uppdrag. Potentiella kandidater är Statsrådsberedningen, Finansdepartementet och Näringsdepartementet.

BEHÖRIGHETSKRAV: 2012

För att delta i OGP, måste regeringarna visa engagemang för öppen förvaltning. Detta görs genom att uppfylla ett antal minimikriterier som framtagits av andra organisationer. För mer information se: <http://www.opengovpartnership.org/eligibility>. Rådata har kodats om av OGP-personal till en fyrgradig skala som anges inom parentes nedan.

BUDGETINSYN:

4 OF 4

TILLGÅNG TILL INFORMATION:

Lag antagen

4 OF 4

OFFENTLIGGÖRANDE AV TILLGÅNGAR:

Högre tjänstemän och politiker

4 OF 4

MEDBORGARDELTAGANDE:

10 of 10

4 OF 4

Alina Östling är forskare vid European University Institute (Italien). Hon har en stark professionell bakgrund inom demokratisk samhällsstyrning, ny teknologi och utvecklingssamarbete. Tidigare har Alina arbetat som expert i flera forskningsprojekt, samordnat demokratiprojekt på UNDP, och arbetat med policyutvärdering för ett globalt konsultföretag.

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

Open Government Partnership (OGP) syftar till att få regeringar att göra konkreta åtaganden för att främja öppenhet, ge medborgarna möjlighet till inflytande, bekämpa korruption, och utnyttja ny teknologi för att stärka samhällsstyrningen. OGP: s mekanism för oberoende rapportering (IRM). Syftet med IRM är att verka för en kontinuerlig dialog kring utvecklingen och genomförandet av framtida åtaganden i respektive land som deltar i OGP.

I | BAKGRUND

Open Government Partnership (OGP) är ett frivilligt, internationellt initiativ som på kort tid har fått många intressenter. Syftet med initiativet är att få regeringar att göra konkreta åtaganden för att främja öppenhet, ge medborgarna möjlighet till inflytande, bekämpa korruption, och utnyttja ny teknologi för att stärka samhällsstyrningen. För att uppnå dessa mål använder sig OGP av ett internationellt forum för dialog och samverkan mellan intressenter kring öppen förvaltning. OGP:s intressenter är—utöver alla deltagande regeringar—det civila samhället och den privata sektorn som stödjer OGP-principerna och dess mission.

INTRODUKTION

Sverige började officiellt delta i OGP i september 2011 när Gunilla Carlsson, Sveriges biståndsmäster, tillkännagav regeringens avsikt att ansluta sig.

För att delta i OGP, måste regeringarna visa engagemang för öppen förvaltning. Detta görs genom att uppfylla ett antal minimikriterier som är av särskild vikt för att öka förvaltningens tillgänglighet, stärka medborgardeltagande och bekämpa korruption. För att fastställa deltagande länders framsteg inom dessa kriterier använder sig OGP av indikatorer som har framtagits av andra organisationer, med ranking enligt nedan. Vid anslutningen till OGP överskred Sverige minimikraven för behörighet med högt betyg i vart och ett av kriterierna. Sverige hade det högsta möjliga rankingen i öppen budget (2 av möjliga 2),¹ en Tryckfrihetsförordning,² högsta möjliga ranking i "Asset Disclosure for Senior Officials",³ och 10 utav 10 på Economist Intelligence Units demokratiindex, delresultat för medborgerliga fri- och rättigheter.⁴

Alla deltagande regeringar måste utveckla tvååriga handlingsplaner som innehåller konkreta åtaganden. Regeringarna bör inleda sina handlingsplaner med att kungöra befintliga insatser i fem "stora utmaningar", inklusive strategier och pågående program inom öppen förvaltning. (För en beskrivning av de "stora utmaningarna", se avsnitt 4). Handlingsplanerna ska också fastställa regeringens OGP-åtaganden. Dessa bör sträcka sig utöver dess nuvarande utgångsläge i förhållande till det relevanta policyområdet. Dessa åtaganden kan bygga på befintliga insatser, fastslå nya steg för att slutföra pågående reformer eller initiera åtgärder i ett helt nytt område.

Tillsammans med de andra OGP kohort 2-länderna har Sverige utvecklat sin nationella handlingsplan från januari 2012 till och med april samma år. Startdatum för den handlingsplan som lämnats in i april var officiellt den 1 juli 2012 och genomförandet av planen sträckte sig till och med 30 juni 2013. Sverige offentliggjorde sitt självvärderingsutkast under oktober 2013. Enligt OGP-schemat, ska tjänstemän och medlemmar i det civila samhället revidera den första planen eller utveckla en ny plan i april 2014. Samrådet kring den nya planen ska påbörjas i januari 2014.

Enligt OGP:s krav samarbetar dess Mekanism för oberoende rapportering (Independent Reporting Mechanism (IRM)) med en erfaren, självständig, lokal forskare för att utvärdera utvecklingen och genomförandet av landets första handlingsplan. I Sverige samarbetar IRM med Alina Östling, en oberoende forskare med kompetens inom samhällsstyrning och Informations- och kommunikationsteknologi (IKT). Alina Östling har författat denna lägesrapport. Syftet med IRM är att verka för en kontinuerlig dialog kring utvecklingen och genomförandet av framtida åtaganden i respektive land som deltar i OGP.

INSTITUTIONELLT SAMMANHANG

Utrikesdepartementet (UD), och i synnerhet Enheten för styrning av utvecklingssamarbetet, hade det övergripande ansvaret för utvecklingen och genomförandet av Sveriges OGP-handlingsplan. I linje med enhetens ansvarsområde, fokuserade alla utom ett av åtaganden på ökad transparens i utvecklingssamarbetet. Det enda bredare åtagandet,

”Bredda åtaganden inom öppen förvaltning”, genomfördes under ledning av Näringsdepartementet och ingick i dess e-förvaltningsstrategi (2012).

Den nuvarande institutionella ramen är inte helt lämplig för att ta itu med de utmaningar som öppen förvaltning ställer. Den nuvarande OGP-samordnarens ansvarsområden—det vill säga UD—begränsas till: (i) bistånd och utveckling, (ii) utrikes- och säkerhetspolitik, och (iii) handel och främjande för Sverige. Därför kan UD inte driva bredare åtaganden inom öppen förvaltning. Det skulle vara bättre om en myndighet med ett mer övergripande ansvar skötte samordningen av OGP-handlingsplanen (se avsnittet om ”Ägarskap” i kapitel ”VI: DET FORTSATTA ARBETET” för ytterligare information).

METOD

IRM-forskaren granskar framförallt två viktiga dokument som de nationella regeringarna har formulerat: den första nationella handlingsplanen⁵ och regeringens utkast till självvärdering av den första handlingsplanen.⁶ IRM har även begärt in yttranden från det civila samhället och intervjuat relevanta myndighetspersoner och andra intressenter. IRM-rapporten har granskats av OGP-personal och en expertpanel.

För att samla in åsikter gick IRM-forskaren till väga på följande sätt: (i) skapade en webbsida där hon informerade berörda parter om OGP och den svenska handlingsplanen, samt uppmanade dem att komma i kontakt med henne,⁷ (ii) intervjuade en rad intressenter personligen, antingen ansikte mot ansikte eller per telefon, (iii) anordnade ett samrådsmöte i Stockholm med representanter från statliga myndigheter och det civila samhället, och (iv) genomförde en webbenkät med ett större antal intressenter. Sammanfattningar från dessa möten och från webbenkäten, samt mer detaljerade förklaringar ges i bilagan.

Ytterligare dokument som användes vid skrivandet av denna rapport finns på <http://bit.ly/1eHxcp6>

¹ Open Budget Partnership, *Open Budgets Change Lives* (Washington, DC: Open Budget Partnership, 2012). <http://bit.ly/V5dcPI>

² <http://www.right2info.org/laws/constitutional-provisions-laws-and-regulations#sweden>

³ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer, “Disclosure by Politicians,” (Tuck School of Business Working Paper 2009-60, 2009): <http://bit.ly/19nDEfK>; Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), “Types of Information Decision Makers Are Required to Formally Disclose, and Level Of Transparency,” in *Government at a Glance 2009*, (OECD, 2009). <http://bit.ly/13vGtqS>; Ricard Messick, “Income and Asset Disclosure by World Bank Client Countries” (Washington, DC: World Bank, 2009). <http://bit.ly/1cloyf>

⁴ Economist Intelligence Unit, “Democracy Index 2010: Democracy in Retreat” (London: Economist, 2010). Available at: <http://bit.ly/eLC1rE>

⁵ <http://bit.ly/17mdRFp>

⁶ <http://bit.ly/1c6lq1U>

⁷ The OGP Sweden webpage: http://alinaostling.wordpress.com/?page_id=313&preview=true

II | PROCESS: UTVECKLING AV HANDLINGSPLANEN

Under utvecklingen av den svenska handlingsplanen rådfrågades endast ett begränsat antal av det civila samhällets organisationer (CSO). Dessutom bedömde de intervjuade intressenterna att samrådet var ett informativt möte snarare än ett verkligt tillfälle att uttrycka sina synpunkter.

De länder som deltar i OGP bör följa en fastställd process för samråd under utvecklingen av sina handlingsplaner. Enligt OGP:s styrningsartiklar måste länder:

- Se till att information om deras offentliga samråd och dess tidslinje är tillgängliga (åtminstone online) före samrådet;
- Hålla ett omfattande samråd med de nationella intressenterna, inklusive det civila samhället och den privata sektorn, för att söka upp en mängd olika åsikter. Dessutom ska det göras en sammanfattning av samrådet och alla de skriftliga kommentarerna som inkommit tillgängliga online;
- Genomföra informationsverksamhet kring OGP för att öka allmänhetens deltagande i samrådet;

- Rådfråga befolkningen med tillräcklig framförhållning genom olika mekanismer - inklusive online och genom personliga möten - för att säkra möjligheten för medborgarna att engagera sig.

OGP:s styrningsartiklar anger också ett femte krav vad gäller samråd. Detta krav behandlas i avsnittet "III: Samråd under genomförandet" och lyder:

- Länderna bör hitta ett forum för att möjliggöra regelbundna flerpartssamråd om genomförandet av OGP-handlingsplanen. Detta kan vara ett redan befintligt eller ett nytt forum.

Detta behandlas mer detaljerat i nästa avsnitt, men belägg för samråd både före och under genomförandet av handlingsplanen sammanfattas här nedan i tabell 1 för enkelhetens skull.

Tabell 1: Samrådsprocessen kring handlingsplanen

HANDLINGSPLANENS FAS	OGP PROCESSKRAV (RELEVANTA OGP- STYRNINGSARTIKLAR)	HAR REGERINGEN UPPFYLLT DETTA KRAV?
Under utveckling	Tidslinje och process: Tillgängliga före samråd	Nej
	Tidslinje: Online	Nej
	Tidslinje: Genom andra kanaler	Nej
	Förhandsbesked om samrådet	Ja
	Förhandsbesked: Dagar i förväg	14
	Förhandsbesked: Var detta tillräckligt?	Ja
	Uppplysningsverksamhet	Nej
	Samråd: online	Nej
	Samråd: personliga	Ja
	Sammanfattning av kommentarer	Nej
Under genomförande	Regelbundna forum	Nej

FÖRHANDBESKED OM SAMRÅDET

UD anordnade ett möte om OGP på sitt kontor i Stockholm den 11 april 2012. Mötet arrangerades i samarbete med CONCORD Sverige, en nationell plattform för civilsamhällesorganisationer (CSO), som är en gren av CONCORD Europa, den europeiska konfederation för CSO som arbetar inom bistånd och utveckling (Confederation of Relief and Development NGOs, (CONCORD)).

CONCORD Sveriges uppdrag är att bedriva informations- och påverkansarbete när det gäller EU:s utvecklingsarbete och -utvecklingspolitik, med fokus på minskad fattigdom. CONCORD Sverige består av 48 medlemsorganisationer och är öppen för medlemskap för alla svenska CSO- eller paraplyorganisationer för CSO. CONCORD Sverige bedriver påverkansarbete genom en kontinuerlig dialog med beslutsfattare i Sverige. Det inbefattar också diskussioner med UD vad gäller utvecklingseffektivitet.

CONCORD Sverige skickade ut en mötesinbjudan via e-post, 14 dagar före OGP-samrådet. UD annonserade inte mötet på något annat sätt. Inga online-samråd ägde rum.

SAMRÅDETS KVALITET OCH BREDD

Mötet ägde rum inom UD:s etablerade ramverk för samråd med det civila samhället. Mötet handlade inte enbart om OGP utan även om Högnivåmötet om utvecklingseffektivitet (Global Partnership for Effective Development Cooperation).

På uppdrag av UD bjöd CONCORD Sverige in tio organisationer som är en del av deras "Styrgrupp för bistånd och utvecklingseffektivitet". Fem av dessa organisationer (CONCORD Sverige, Diakonia, Plan Sverige, ActionAid, We Effect) deltog i mötet. Enligt UD har det svenska CSO i allmänhet visat lite intresse för OGP.

Det finns ingen rapport eller några anteckningar från mötet. De organisationer som närvarade vid mötet bidrog med bara en kommentar angående OGP-handlingsplanen. Kommentaren handlade om att regeringen bör stärka både insynen i beslutsfattandet och det civila samhällets medinflytande i utvecklingsfrågor. Enligt en av deltagarna som representerade det civila samhället fokuserade mötet på att informera istället för att vara ett samråd med berörda parter.

En månad innan UD-mötet som beskrevs ovan skickade sex svenska och internationella enskilda organisationer ett brev till den dåvarande ministern för internationellt utvecklingssamarbete, Gunilla Carlsson. I brevet bad de henne att inkludera frågan angående insyn i biståndet i Sveriges OGP-handlingsplan och i synnerhet att Sverige skulle åta sig att: (1) fortsätta att förbättra Sveriges IATI-data, särskilt genom att publicera data från 2011, (2) implementera IATI helt till december 2015, (3) fastställa en tidsplan för offentliggörande av utvecklingsrelaterade flöden, inklusive klimatfinansieringsdata. De två första frågorna togs med i OGP-handlingsplanen, men inte den sista. Sverige har inte satt en tidsplan för utvecklingsrelaterade flöden, och skulle fortfarande kunna göra mer för att förbättra rapporteringen om klimatfinansiering samt om finansieringsflöden som går genom den privata sektorn.

Sammanfattningsvis blev endast en begränsad krets av CSO, alla baserade i Stockholm, inbjudna till samrådsmötet. Få organisationer deltog. Sammankomsten uppfattades mer som ett informationsmöte om OGP snarare än ett samråd där deltagarna tillsammans tog beslut om åtaganden eller åtgärdsområden. Den slutliga versionen av OGP-handlingsplanen innehåller en del, men inte alla, av de åtaganden som föreslogs av det civila samhället.

III | PROCESS: SAMRÅD UNDER GENOMFÖRANDE

Det fanns inget specifikt forum för regelbundna samråd med berörda parter om OGP:s genomförande i Sverige.

Regeringar som deltar i OGP förbinder sig att fastställa ett forum för att möjliggöra regelbundna flerpartssamråd om OGP:s genomförande, detta kan vara ett redan befintligt eller ett nytt forum. Detta avsnitt handlar om hur denna förpliktelse har uppfyllts.

KONSULTATIONSPROCESSEN

UD hävdar att de har hållit möten med det civila samhället om frågor relaterade till OGP-åtaganden i redan etablerade forum. Som ett exempel nämner UD EU:s Foreign Affairs Council (FAC)-möten i Bryssel.¹ Det är värt att notera att dessa möten skulle ha genomförts oavsett om Sverige var en del av OGP. Trots flera försök har IRM-forskaren inte kunnat få information om andra OGP-relaterade möten som UD hävdar att de organiserat.

¹ Intervju från den 24 oktober 2013 med Linn Ohlsson, OGP kontaktperson och Ämnessakkunnig, Enheten för styrning av utvecklingssamarbetet, UD, Sverige.

IV | GENOMFÖRANDE AV ÅTAGANDEN

Alla deltagande regeringar måste utveckla tvååriga handlingsplaner som innehåller konkreta åtaganden. Regeringarna bör inleda sina handlingsplaner med att kungöra befintliga insatser i fem "stora utmaningar", inklusive strategier och pågående program inom öppen förvaltning. Handlingsplanerna ska också fastställa regeringens OGP-åtaganden som bör sträcka sig utöver dess nuvarande utgångsläge i förhållande till det relevanta policyområdet. Dessa åtaganden kan bygga på befintliga insatser, fastslå nya steg för att slutföra pågående reformer eller initiera åtgärder i ett helt nytt område.

OGP-åtaganden ska struktureras kring fem "stora utmaningar" som regeringar världen över står inför. OGP inser att alla länder börjar från olika utgångspunkter. Länderna har själva ansvaret att välja vilka stora utmaningar och tillhörande konkreta åtaganden som bäst passar deras unika landssituation. Ingen handlingsplan, standard, eller åtagande skall tvingas på något land.

De fem stora OGP-utmaningarna är:

1. **Välfungerande offentlig sektor** — åtgärder som främjar förbättringar i den offentliga sektorn eller innovationer inom den privata sektorn, åtgärder som är inriktade på alla typer av medborgartjänster, inklusive inom områden som hälsa, utbildning, straf-frätt, vatten, el, telekommunikationer.
2. **Bekämpa korruption** — åtgärder som inriktar sig på att bekämpa korruption och att främja offentlig etik, tillgång till information, mediefrihet och frihet för det civila samhället, samt reformer vad gäller valkampanjfinansiering.
3. **Bättre hantering av offentliga medel** — åtgärder som är inriktade på budgethantering, upphandling, naturresurser och bistånd.
4. **Skapa säkrare samhällen** — åtgärder som är inriktade på allmänhetens säkerhet, säkerhetssektorn, katastrof- och krishantering, och miljörelaterade hot.
5. **Öka företagens ansvarsskyldighet** — åtgärder som är inriktade på företagsansvar i frågor som miljö, anti-korruption, konsumentskydd, och lokalsamhällets engagemang.

Åtaganden kring de stora utmaningarna bör vara flexibla och lyhörda inför varje lands unika omständigheter. Samtidigt bör OGP åtaganden vara relevanta för OGP-värden som anges i OGP:s styrningsartiklar och i "Deklarationen om öppen förvaltning" som undertecknats av samtliga länder som deltar i OGP. IRM använder följande riktlinjer för att bedöma relevans för OGP-värdena:

- **Tillgång till information.** Dessa åtaganden:
 - o avser information som innehas av regeringen;
 - o omfattar inte bara data utan avser all information;
 - o kan täcka proaktiva eller reaktiva utsläpp av information;
 - o kan vara inriktade på att stärka rätten till information;
 - o måste ge öppen tillgång till information (tillgången bör inte vara privilegierad eller gälla bara internt inom den statliga förvaltningen).
- **Medborgarinflytande:** statsförvaltningen engagerar medborgare i den offentliga debatten så att de lämnar synpunkter/förslag som leder till mer lyhörda, innovativa och effektiva styrelseformer. Åtaganden kring tillgång till information:
 - o öppnar upp beslutsprocessen för alla intresserade medborgare (sådana forum är vanligen "top-down" i att de är skapade av regeringen (eller aktörer som bemyndigats av regeringen) för att informera beslutsfattandet);
 - o innehåller ofta inslag av tillgång till information för att säkerställa meningsfulla bidrag till beslut från allmänheten;

- o omfattar ofta åtaganden för att förbättra medborgarnas rätt att yttra sig, men inte nödvändigtvis omfattar rätten att bli beaktade.
- **Statens ökade ansvarsskyldighet:** regler och mekanismer som stimulerar statliga aktörer att rättfärdiga sina handlingar, reagera på kritik eller krav som ställs på dem, och ta ansvar för de lagar eller åtaganden de inte kunnat genomföra.
 - o Som en del av öppen förvaltning, har sådana åtaganden ett inslag av "öppenhet", vilket innebär att de inte är åtaganden kring helt interna system för ansvarsutkrävande utan även har ett offentligt "ansikte utåt".
- **Mer satsningar på teknologi och innovation.** Åtaganden som:
 - o främjar ny teknologi som ger möjligheter att dela information, underlätta allmänhetens deltagande och samarbete;
 - o underlättar offentliggörande av mer information på ett sätt som gör det möjligt för människor att både förstå vad deras regeringar gör och att påverka beslut;
 - o möjliggör för regeringar och medborgare att använda teknologi för öppenhet och ansvarsskyldighet;
 - o stödjer de statligt anställdas och medborgarnas användning av teknologi.

Länder kan fokusera sina åtaganden på nationell, lokal och/eller subnationell nivå- beroende på var de tror att deras insatser för öppen förvaltning kommer att få störst effekt. För att uppnå åtaganden kring öppen förvaltning krävs ofta en flerårig process. Regeringarna bör därför ha klara tidsramar och riktmärken för sina åtaganden som anger vad som ska utföras varje år, om så är möjligt. Detta avsnitt beskriver var och ett av de åtaganden som Sverige har satt upp i dess handlingsplan. Åtagandena följer samma ordning som handlingsplanen.

Medan de flesta av indikatorerna som återges på varje åtagande-faktablad torde vara uppenbara förtjänar några av indikatorerna ytterligare förklaring.

- **Relevans:** IRM-forskaren har utvärderat varje åtagande för dess relevans till OGP-värdena och OGP:s stora utmaningar.
 - o OGP-värden: Det är oklart hur vissa OGP-åtaganden är relaterade i förhållande till OGP-värden. För att identifiera sådana fall har IRM-forskaren gjort en bedömning baserad på en noggrann läsning av åtagandets text. På detta sätt har IRM-forskaren identifierat åtaganden som kan artikulera deras förhållande till grundläggande frågor om öppenhet på ett bättre sätt.
 - o Stora utmaningar: Medan vissa åtaganden kan vara relevanta för mer än en utmaning, har IRM-forskaren endast markerat de som hade identifierats av regeringen som relevanta (eftersom nästan alla åtaganden är relaterade till en stor utmaning).
- **Ambition:**
 - o Potentiell effekt: OGP-länder förväntas göra ambitiösa åtaganden (antingen med nya eller med redan befintliga aktiviteter) som utökar regeringens praxis bortom det befintliga utgångsvärdet. För att bidra till en brett definierad ambition har IRM-forskaren gjort en bedömning av hur potentiellt omvälvande Sveriges åtaganden skulle kunna vara inom det relevanta policyområdet. Denna bedömning bygger på forskarens analys och erfarenhet som policyexpert.
 - o Nya eller befintliga åtgärder: IRM-forskaren har också, på ett icke-dömande sätt, bedömt om åtagandena utgår från åtgärder som föregick handlingsplanen.
- **Timing:**
 - o Beräknad grad av färdigställande: OGP:s styrningsartiklar uppmuntrar länder att lägga fram åtaganden med tydliga resultat och årliga milstolpar. I de fall då denna information inte finns tillgänglig, gör IRM-forskaren en bedömning, som grundar sig på belegg för hur långt framskridna de planerade åtgärderna skulle kunna vara i slutet av den fastställda perioden.

1 | Fortsatt utveckling av www.openaid.se-plattformen

Genom att kontinuerligt utveckla Openaid.se-plattformen, kommer vi att öka transparens och öppenhet, och därmed främja ansvarsutkrävande från de svenska skattebetalarna och människorna i våra samarbetsländer. Fortsatt utveckling kommer att omfatta (i) ytterligare kvalitetssäkring, (ii) månatlig uppdaterad information från alla offentliga aktörer som tilldelas medel inom ramen för utgiftsområdet "internationellt utvecklingsamarbete", (iii) ett utökat utbud av offentliggjorda dokument som förklarar när, till vem och varför pengar har gjorts tillgängliga, (iv) ökad synlighet av biståndskedjan/aktivitetsstrukturen som visar sammankopplingen mellan t.ex. ett politiskt beslut och en utbetalning, (v) en fokus på resultat och utvärderingar, (vi) ökad användning av öppna format (Application Programming Interface, API), som gör det möjligt för användarna att återanvända data, (vii) information från det civila samhällets organisationer, och (viii) inriktning på Sidas nyligen utvecklade "whistleblower"-funktion. De som använder uppgifterna kommer att ha möjlighet att bidra till utvecklingen av plattformen genom att föreslå förbättringar genom en kundtjänst-funktion på hemsidan.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Hög (Åtagandets formulering ger tydliga, mätbara, kontrollerbara milstolpar för uppnåendet av målet)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X		X	X	
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Smärre (åtagandet är ett inkrementellt men positivt steg i det relevanta politikområdet);			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: Nej	SLUT DATUM: Nej	Faktiskt färdigställt			
		Planerat färdigställt	INGA DATUM ELLER MILSTOLPAR ANGES ELLER KAN TAS FRAM		
NÄSTA STEG					
Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande					

Vad hände?

Betydande framsteg har gjorts när det gäller detta åtagande. OpenAid.se är en nätverkshubb ("data-hub") med information om svenska biståndsutbetalningar i ett öppet format. Sverige utvecklar ständigt openaid.se-plattformen i linje med IATI-standarden.

Framstegen när det gäller åtagandets milstolpar kan sammanfattas enligt följande:

(i) *ytterligare kvalitetssäkring*: Kvalitetssäkring är en viktig och fortlöpande aktivitet i förvaltningen av plattformen. Enligt IATI:s årsredovisning (2013), har en del av den verksamhet som planerats av Sverige för att genomföra IATI-standarden inte uppfyllts i tid på grund av begränsningar i kvalitetssäkringssystemet.¹ På plussidan kan nämnas att nya detaljnivåer har lagts till i flera hundra aktiviteter, och många buggar och stabilitetsproblem har lösts under OGP-utvärderingsperioden.

(ii) *månatlig, uppdaterad information från alla offentliga aktörer som tilldelas medel inom ramen för internationellt utvecklingssamarbete/utgiftsområde*: Framsteg har också gjorts på denna front. Sex nya offentliga organisationer publicerar nu information: Nordiska Afrikainstitutet, Folke Bernadotteakademien, Svenska institutet, Svenska institutet i Alexandria, Swedfund och Swedpartnership. Totalt kommer 12 offentliga organisationer kunna publicera information i framtiden.

(iii) *ett utökat utbud av offentligt gjorda dokument som förklarar när, till vem och varför pengar har ställts till förfogande och*

(iv) *ökad synlighet av biståndskedjan/aktivitetsstrukturen som visar sammankoppling mellan t.ex. ett politiskt beslut och en utbetalning*. Dessa två milstolpar är nära sammankopplade. Organisationen Publish What You Fund (PWYF) hävdar att Sverige har visat verklig ambition i att publicera information som går långt utöver den sedvanliga rapporteringen avseende IATI-åtaganden, särskilt när det gäller projektdokumentation.² Under utvärderingsperioden har Sverige gjort cirka 50 000 dokument tillgängliga på aktivitetsnivå, vilket höjer det totala antalet till över 100 000. Dessutom kan "aktiviteter" nu sorteras utifrån organisationen som gör utbetalningen, förlänger den och genomför den.

(v) *fokus på resultat och utvärderingar*: PWYF har prisat Sverige också för dess framsteg i att publicera resultatdata. Dock har dessa blivit något fördröjda. Enligt IATI:s årsredovisning (2013), är Sverige ett halvår försenat med publicering av uppgifter om resultat. Sida, som förvaltar openaid.se, försäkrar att uppgifterna kommer att publiceras i december 2013.³

(vi) *ökad användning av öppna format (Application Programming Interface, API), som gör det möjligt för användarna att återanvända data*: När det gäller denna milstolpe, säger Sida att openaid.se har spridits till tredje parters API-samlingar online.

(vii) *data från CSO*: Alla 16 CSO som har ramavtal med Sida, publicerar nu data i ett maskinläsbart format. Men dessa data har ännu inte inkorporerats i openaid.se:s plattform.

(viii) *fokus på Sidas nyutvecklade "whistleblower"-funktion*: Denna milstolpe har genomförts genom att släppa en mobil app för iOS och Android som tillåter användare att surfa på Openaid.se genom ett speciellt gränssnitt (för små skärmar) och rapportera eventuella misstankar om bedrägeri direkt via appen.

Spelade det någon roll?

Openaid.se lanserades i april 2011 och dess fortsatta utveckling var ett åtagande som gjordes innan utvecklingen av OGP-handlingsplanen. När Openaid.se lanserades sågs den som en mycket innovativ plattform och fick stor internationell uppmärksamhet. Enligt PWYF är Openaid.se fortfarande bland de mest användarvänliga, öppna biståndsportalerna.⁴ Dessutom har Sverige visat verklig ambition att publicera information som går långt utöver den sedvanliga redovisningen, inklusive projektdokumentation, geo-kodning och resultatdata.⁵

I dagsläget hävdar dock de intervjuade intressenterna att utvecklingen av openaid.se har dämpats betydligt. Ett strukturellt problem, som rapporteras av en av de intervjuade, är att openaid.se är ett proprietärt system med fokus framförallt på de som finansierar bistånd.⁶ I praktiken innebär det att programmet var skraddarsytt för givarlandet (Sverige) och inte nödvändigtvis kan kombineras med andra givares eller mottagares system. Denna kritik gäller inte bara Sverige, de flesta andra biståndsgivare är också inlåsta i sina specifika system. På det hela taget är det komplicerat att hitta information

om de olika utvecklingsaktörerna, aggregera och även förstå den tillgängliga informationen på Openaid.se.⁷

Dessutom erbjuder opendaid.se begränsade möjligheter till medborgarengagemang. Plattformen är inte tillräckligt användarvänlig och visar inte vad biståndet faktiskt uppnår. Även om besöken på webbplatsen har ökat under utvärderingsperioden, har inte datan återanvänts i så stor utsträckning (t.ex. för att bygga applikationer). Intressenter hävdar att det är svårt att återanvända, utveckla eller förbättra Openaid.se:s gränssnitt. På själva webbplatsen finns få möjligheter till samspel. Den enda responskanalen är en åsiktsknapp som oftast används för att rapportera buggar och i mycket mindre utsträckning för att komma med förslag.

Det fortsatta arbetet

Openaid.se-plattformen riktar sig till befolkningen i stort men informationen är fortfarande presenterad på ett komplext sätt, vilket begränsar dess tillgänglighet för vanliga medborgare. Sverige, som flera andra givare, publicerar stora mängder information, men informationen är användbar endast för en begränsad skara av intressenter.⁸

För att ta itu med denna brist, kan Openaid.se till exempel integreras i ett större sammanhang för uppföljning och utvärdering i fält och kompletteras med diverse verktyg som projektvisualisering, "storytelling", distribuerad publicering och återkoppling (t.ex. Ushahidi).⁹ Regeringen tycks vara medveten om problemet med tanke på att budgetpropositionen för 2014 innehåller åtgärder för att förbättra användbarheten på opendaid.se.¹⁰ Det är dock oklart vilka åtaganden som planeras inom detta område för nästa OGP-handlingsplan. Utkastet till självbedömningen säger att opendaid.se-plattformen ytterligare kommer att anpassas till IATI-standarden och förnyas, utan att förklara hur.

Efter att ha gjort en bedömning av åtagandets effekt, rekommenderar IRM-forskaren att Sverige borde sträva efter att gemensamt utveckla och dela (i möjligaste mån) opendaid.se-plattformen med andra givar- och mottagarländer. Som rekommenderas av tidigare undersökningar, borde ambitiösa internationella initiativ för öppenhet bilda partnerskap med lokala initiativ i mottagarländerna för att uppnå sin sanna potential.

Sida genomför redan ett försöksprojekt rörande "budgetidentifierare" med Kanada, Storbritannien och Publish What You Fund (PWYF). Målet är att följa biståndsflödet hela vägen ut till fullbordande. IRM-forskaren föreslår att Sverige utökar den här typen av aktiviteter och även arbetar direkt med det civila samhällets organisationer i utvecklingsländer, t.ex. med initiativ som utvecklar öppna budgetapplikationer (d.v.s. applikationer som underlättar allmänhetens tillgång till information om offentliga budgetar).¹¹

När det gäller publicering av data, betonar intressenter att Sverige bör åta sig att publicera mer data framtidsplanering för att gynna mottagarländerna. En av de intervjuade påpekar också att uppgifter om flyktingkostnader saknas på opendaid.se, trots att de utgör en betydande del av biståndsbudgeten (13%).¹²

Av ännu större vikt är att opendaid.se inte riktigt visar vilken effekt det svenska biståndet faktiskt har—och om det är effektivt.¹³ Detta trots att både de rådfrågade intressenterna och utvecklingslitteraturen betonar vikten av att inte endast visa biståndsflöden utan också resultat och effekter för att främja biståndsöppenhet.¹⁴ De tillfrågade intressenterna föreslår att frågor om hur datan på opendaid.se kommer att användas—och av vem—bör ges högsta prioritet i framtiden. Sida bör hålla omfattande samråd med berörda parter om framtiden för plattformen och göra fler användartester.

¹ IATI. "IATI's annual report". 2 april 2013.

² Publish What You Fund. "New stewards for aid transparency". 12 september 2013. <http://www.publishwhatyoufund.org/updates/news/new-stewards-aid-transparency/>

³ IATI. "IATI's annual report". 2 april 2013.

⁴ Publish What You Fund. "Sweden – Swedish International Development Cooperation Agency". 2013. <http://ati.publishwhatyoufund.org/donor/sweden/>

⁵ Publish What You Fund. "New stewards for aid transparency". 12 september 2013. <http://www.publishwhatyoufund.org/updates/news/new-stewards-aid-transparency/>

⁶ Thomas Bjelkeman-Pettersson. "OpenAid.se, Swedish development aid transparency". Open for Change. 4 april 2011. <http://openforchange.info/content/opendaidse-swedish-development-aid-transparency>

⁷ Peter van der Linde. "The road to Open UN-Habitat". 5 september 2012. Akvo. <http://akvo.org/blog/the-road-to-open-un-habitat/>

⁸ Rebekah Heacock and David Sasaki. "ICT4 Transparency in Sub-Saharan Africa". In the edition "Increasing transparency and fighting corruption through ICT empowering people and communities." The Swedish Program for ICT in Developing Regions (SPIDER) ICT4D Series No. 3, 2010. Stockholm University. <http://bit.ly/1aEukFv>

⁹ Peter van der Linde. "The road to Open UN-Habitat". 5 september 2012. Akvo. <http://akvo.org/blog/the-road-to-open-un-habitat/>

¹⁰ Finansdepartementet. "Förslag till statens budget för 2014". Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. 2013/14: 1, s. 43. 18 september 2013.

¹¹ Rebekah Heacock and David Sasaki. "ICT4 Transparency in Sub-Saharan Africa". In the edition "Increasing transparency and fighting corruption through ICT empowering people and communities." The Swedish Program for ICT in Developing Regions (SPIDER) ICT4D Series No. 3, 2010. Stockholm University. <http://bit.ly/1aEukFv>

¹² CONCORD, Aid Watch 2013: The Unique role of European aid, the fight against global poverty. Oktober 2013.

¹³ Thomas Bjelkeman-Pettersson. "OpenAid.se, Swedish development aid transparency". Open for Change. 4 april 2011. <http://openforchange.info/content/opendaidse-swedish-development-aid-transparency>

¹⁴ The Global Humanitarian Assistance Report (2013). Development Initiatives.

2 | Säkerställa fullständigt genomförande av IATI-standardén år 2015

För att bidra till Sveriges genomförande av IATI-standardén, kommer åtgärder att vidtas för att utöka och förbättra data, genomföra utredningar av de insatser som krävs för att rapportera om några av IATI:s valfria komponenter (inklusive publiceringen av resultatdata, villkor, budgetdata på aktivitetsnivå, data om framtida flöden, och alla dokument i maskinläsbart och tillgängligt format) samt för att förbättra redovisningen av planerade utbetalningar. Förbättringar av de uppgifter som finns på Openaid.se kommer att leda till förbättrad IATI-rapportering och vice versa. Genom samråd och dialog med det civila samhällets organisationer, får Sverige kontinuerligt feedback i den här processen. Denna feedback hjälper Openaid.se att publicera mer data och att närma sig IATI-standardén.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Hög (Åtagandets formulering ger tydliga, mätbara, kontrollerbara milstolpar för uppnåendet av målet)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X	X	X	X	
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Smärre (åtagandet är ett inkrementellt men positivt steg i det relevanta politikområdet);			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: ej tillämpligt	SLUT DATUM: 2015	Faktiskt färdigställande Planerat färdigställande			
NÄSTA STEG					
Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande					

Vad hände?

Sverige har gjort betydande framsteg mot att uppnå detta åtagande (som bör vara klart 2015). International Aid Transparency Initiative (IATI) är en koalition bestående av givarländernas regeringar, utvecklingsländernas regeringar och frivilliga organisationer som bildades 2008. Dess syfte är att genomföra en rad gemensamma principer för att främja insyn i biståndet. Sverige, en av grundarna av IATI, var en av de första givarna som publicerade information enligt IATI-standarden. Sverige utstationerade även personal till IATI-sekretariat i förberedelserna inför högnivåforumet om biståndseffektivitet i Busan i 2011 för att öka kapaciteten för politiskt engagemang och säkerställa samordningen med Building Block on Transparency (som Sverige var ordförande för, tillsammans med Världsbanken).

UD påstår sig ha haft en kontinuerlig dialog med det civila samhället om genomförandet av IATI. Dessutom har Sida deltagit i och samfinansierat "Open Knowledge Festival" i Finland i september 2012, vilket är ett evenemang med fokus på samarbete och deltagarengagemang. På festivalen diskuteras IATI i sessionen "öppen utveckling och biståndsflöden

med hjälp av öppna bistånddata".¹ Inom OGP-handlingsplanens tidsram har Sverige också genomfört vissa av PWYF:s rekommendationer, t.ex. gjort ändringar i hur dokument och datatyper publiceras.

När det gäller genomförandet av IATI-standarden är Sverige mellan steg 4 (vilket går ut på att publicera IATI-kompatibla data) och 5 (förbättra data med mer detaljer, nya data och källor) på en femgradig skala.² Sverige publicerade data som följde IATI-rekommendationerna för första gången redan i november 2011. Hittills har Sverige publicerat 158 datasets och innehar fjärde plats på listan över de som publicerar data enligt IATI-rekommendationerna.³ Dessutom var Sverige först med att publicera alla sina länkar till aktivitetsdokumentation.⁴ Sverige uppdaterar data på månadsbasis, och dess datadefinitioner och referenser följer IATI-standarden.⁵

Som framgår av Tabell 1, har Sverige under utvärderingsperioden (juli 2012-juni 2013) genomfört tre av IATI:s "nyckelattribut" och planerar att genomföra ytterligare fyra attribut till december 2015. Publiceringen av ett av de viktigaste attributen, "resultat", som planerades för mars 2013, har blivit försenad.⁶

Tabell 2 | Sveriges genomförande av IATI:s "nyckelattribut"

GENOMFÖRT UNDER UTVÄRDERINGSPERIODEN	GENOMFÖRT UNDER UTVÄRDERINGSPERIODEN
Implementing organization (november 2012)	Activity forward planning
Geographical data (sommaren 2013)	Budget alignment with recipient financial year ⁸
Commitments (delvis klart, februari 2013)	Use of recipient language
	Text of conditions

Detta åtagande är tätt kopplat till nästa, "Genomföra åtaganden i Busan-partnerskapsdokumentet ". Detta eftersom IATI-standarden är en del av den gemensamma standard som Busan-överenskommelsen ("Busan Outcome Document") föreskriver att alla signatärerna ska genomföra inom 2015. Därför är genomförandet av IATI-standarden en förutsättning för att möta det åtagande som gjordes i Busan 2011.

Spelade det någon roll?

Detta var ett befintligt åtagande och ambitionsnivån är därmed relativt begränsad. Men det är ändå ett positivt steg inom det relevanta politikområdet. Dessutom visar Sverige lovvärda framsteg när det gäller genomförandet av IATI-standarden. Enligt den sista upplagan av Aid Transparency Index (2013) rankas Sverige som fyra av 49 bilaterala givare och som tvåa bland alla länder. Sverige får 60 av 100 poäng, vilket motsvarar en "bra" nivå

(”mycket bra” är den högsta nivån). Sverige har 2013 förbättrat sin ranking från ”skälig” till ”bra”, jämfört med 2012-upplagan av indexet. Emellertid intar Sverige nu nionde istället för sjunde plats (totalt bland länder, givare och organisationer). Detta kan bero på att ett antal länder och organisationer under senare år har gjort betydande framsteg vad gäller insyn i biståndet. Konkurrenten om de bästa rankingarna har därför blivit hårdare.⁹

Den övergripande Aid Transparency Index-poängen består av tre så kallade ”sub-poäng”, kompletterande kriteriepoäng. Sverige ligger högt vad gäller den första sub-poängen som står för ”engagemang för biståndsinsyn” (9,69 av 10). Det innebär att Sverige (i) har påtagit sig en ambitiös tidsplan för att genomföra Busan/IATI, (ii) erbjuder en god tillgänglighet till biståndsinformation genom Openaid.se-plattformen, och (iii) uppfyller kraven för lagstiftning vad gäller informationsfrihet. Sverige rankas sämre på den andra sub-poängen ”publicering av data på organisationsnivå” (17.74/25). Slutligen, Sveriges lägsta sub-poäng avser ”publicering av data på aktivitetsnivå” (32.95/65). Emellertid understryker PWYF att Sverige faktiskt publicerar dokument i sina aktivitetsfiler, men att dessa var felaktigt kodade när indexet bereddes. Därför borde Sverige troligen ha fått högre sub-poäng i ”publicering av data på aktivitetsnivå”.¹⁰

Det fortsatta arbetet

Det finns fortfarande vissa steg som Sverige skulle kunna göra för att fullt ut genomföra IATI-standarden. PWYF, en expertorganisation inom området för insyn i biståndet, rekommenderar att Sverige bör:¹¹

- fortsätta att förbättra sin publicering av data enligt IATI-standarden, i synnerhet omfatta fler biståndsområden, i linje med dess ambitiösa IATI-tidsplan;

- slutföra sitt pilotprojekt ”IATI budgetidentifiera” och dela med sig av lärdomar med resten av IATI-samhället;
- göra fler ambitiösa åtaganden vad gäller genomförandet av IATI inom ramen för nästa OGP-handlingsplan.

PWYF betonar också att Sverige bör förbättra publiceringen av sina resultatdata. Idag finns tillgängliga resultatdata endast i PDF-format. Indikatorerna som tar olika format i beaktande visar att Sverige publicerar mer än tre fjärdedelar av datan i maskinläsbara format. Men detta inkluderar inte information om planerade datum eller planerade utgifter. Sverige gjorde också flera förbättringar av sina organisationsfiler i linje med IATI-standarden i juli 2013. Dock inkluderar dessa filer fortfarande inte framtida budgetar för mottagarländerna eller landsspecifika strategidokument.¹²

Det är positivt att Sverige har gått med i konsortiet som leder det nya IATI-sekretariatet. Konsortiet består även av UNDP, UNOPS, Ghana och den brittiska icke-statliga organisationen Development Initiative och intog sekretariatet i september 2013. Inom IATI-sekretariatet ansvarar Sverige för det politiska engagemanget och för kontakt med givarna, och säkerställer samverkan mellan IATI-sekretariatet och andra relevanta forum.¹³ Sveriges engagemang i IATI-sekretariatet är berömvärdt och kommer förmodligen att bidra till att samordna IATI och de andra relevanta forumen med OGP.

¹ Se Festivalens hemsida: <http://2012.okfestival.org/open-development/#sthash.XYX6BeO2.dpuf>

² IATI sammanställer fempoängsskalan: (1) en genomförbarhetsbedömning har gjorts, (2) engagemang har visats genom att publicera en tidsplan, och (5) förbättrad data med mer detaljer.

³ IATI. ”Publishers”. Web page. <http://www.iatiregistry.org/publisher>

⁴ Joni Hillman. ”100 development organisations now publish through the International Aid Transparency Initiative (IATI)”. IATI. 20 november 2012. <http://bit.ly/XvPbay>

⁵ IATI. ”Swedish International Development Cooperation Agency”. Web page. <http://www.iatiregistry.org/publisher/sidaS>

⁶ Publish What You Fund. ”Sweden, Sida, 2013 Index results and IATI data quality”. Web page. <http://bit.ly/1hVimha>. 2 april 2013.

⁷ IATI. ”IATI’s annual report”. 2 april 2013.

⁸ Sweden is aiming to publish forward-looking information specified by the financial year of the recipient country. Sverige planerar att publicera framtidsinriktad (”forward-looking”) information som specificeras enligt mottagarlandets budgetår.

⁹ Sida. ”Sverige näst bästa land i världen på transparens”. 24 oktober 2013. <http://bit.ly/1gL726t>

¹⁰ Publish What You Fund. ”Sweden: Swedish International Development Cooperation Agency” Web page. <http://ati.publishwhatyoufund.org/donor/sweden/>

¹¹ PWYF. <http://ati.publishwhatyoufund.org/donor/sweden/>

¹² PWYF. <http://ati.publishwhatyoufund.org/donor/sweden/>

¹³ Joni Hillman. ”Consortium chosen to host global transparency initiative”. IATI. 27 March 2013. <http://www.aidtransparency.net/news/consortium-chosen-to-host-global-transparency-initiative>

3 | Genomföra åtagandena i Busan-partnerskapsdokumentet

Att genomföra åtagandena i Busan-partnerskapsdokumentet inbefattar att bidra till en överenskommelse om en gemensam, öppen standard för elektronisk publicering av biståndsinformation innan december 2015. Detta innebär att Sverige ska göra ett komplett utbud av information tillgänglig för allmänheten. Fokus ska ligga på öppen finansiell förvaltning och informationshanteringssystem för bistånd, och detta ska göra utvecklingssamarbetet mer förutsägbart. En gemensam standard är avgörande för att få tillgång till information om biståndsflöden och aktiviteter i både givarländer och samarbetsländer. En gemensam global standard kan upprätthålla transparens genom hela kedjan av biståndsinformation, samt tillhandahålla aktuella, jämförbara, detaljerade och tillgängliga data.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Medium (Åtagandets formulering beskriver aktiviteter som är objektivt verifierbara, men innehåller inga särskilda milstolpar eller resultat)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X		X	X	
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Smärre (åtagandet är ett inkrementellt men positivt steg i det relevanta politikområdet);			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: ej tillämpligt	SLUT DATUM: 2015	Faktiskt färdigställande Planerat färdigställande			
NÄSTA STEG					
Nytt åtagande som bygger på implementationen av de nuvarande åtgärderna					

Vad hände?

Busan-överenskommelsen ("Busan Outcome Document") som slöts den 1 december 2011 anger tidsbundna åtaganden att fullt ut publicera biståndsinformation enligt en gemensam standard år 2015. Från och med mars 2013 ligger kombinationen av tre system (DAC: s Creditor Reporting System (CRS), Forward Spending Survey (FSS) och IATI) till grund för den gemensamma standarden. För närvarande arbetar Busan-signatärerna för att konvergera de tre standarderna i en.¹

Sverige har som medordförande i den internationella arbetsgruppen för insyn i utvecklingen tillsammans med Världsbanken, bidragit till att nå en överenskommelse [DCD/DAC/EFF (2012)] om en gemensam öppen standard för elektronisk publicering av biståndsinformation.² I december 2012 publicerade Sverige en tidsplan för genomförandet av standarden enligt den officiella tidtabellen. Aktiviteterna som är planerade i tidstabellen ska inte vara klara förrän 2015.

Busan-överenskommelsen innehåller även andra tidsbundna åtaganden utöver den gemensamma standarden. Ett av dessa är relaterat till insyn i biståndet: "Före år 2013 ska givare ge tillgång till preliminära framtida utbetalningar och/eller planer för genomföranden till alla utvecklingsländer som de samarbetar med". Det är oklart hur långt kommet Sverige är när det gäller detta åtagande.

Spelade det någon roll?

Sveriges Busan-engagemang var en befintlig förpliktelse, därmed kan ambitionsnivån för detta OGP-åtagande anses som ganska begränsad. Men det är berömvärt att Sverige aktivt bidragit till att nå en överenskommelse om gemensam standard, dessutom nåddes överenskommelsen i förtid.

Utvärderingen av detta åtagande komplicerades av det faktum att Busans gemensamma standard fortfarande är under utveckling. Hittills har parterna bara enats om en progressiv konvergens av tre system (CRS, FSS och IATI) som ska ligga till grund för den gemensamma standarden. Däremot måste andra insatser för att konvergera systemen diskuteras med många fler aktörer (IATI, DAC, WP-STAT, andra

utvecklingspartners och CSO) och eventuella lösningar måste godkännas av respektive styrningsorgan (WP-STAT och IATI styrkommittéer). Ännu existerar inte ett fullständigt genomförande av Busan-standard.³

Det fortsatta arbetet

Enligt UD:s utkast till OGP-självutvärderingen, kommer Sverige att se över sin tidsplan för genomförande av den gemensamma standarden för att ytterligare påskynda fullföljandet av den. Detta är ett rimligt åtagande men det skulle kunna göras mer ambitiöst. Sverige borde också åta sig att fungera som en drivkraft för att säkerställa att givarna ger tillgång till preliminära utbetalningar i framtiden och/eller planer för genomföranden till alla utvecklingsländer som de samarbetar med (se Busanåtagandet relaterat till insyn i biståndet ovan). Detta är särskilt viktigt eftersom flera av de intervjuade intressenterna betonade att detta är ett område där Sverige själv ligger efter.

¹ IOECD. "Common Standard: FAQ". 6 mars 2013. <http://www.oecd.org/dac/aid-architecture/acommonstandard.htm>

² Finansdepartementet. "Förslag till statens budget för 2014". Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. 2013/14: 1, s. 43. 18 september 2013.

³ OECD. "Common Standard: FAQ". 6 mars 2013. <http://www.oecd.org/dac/aid-architecture/acommonstandard.htm>

4 | Spela en ledande roll i "Building Block on Transparency"

Sverige ska fortsätta att fungera som en drivkraft för att säkerställa genomförandet av Building Block on Transparency genom sin roll som medordförande. Vi kommer att stödja pågående partnerskap vad gäller ansvarsskyldighet, förutsägbarhet och insyn, och även olika aktörers arbete med effektivitet, resultat och insyn. Dessutom kommer vi att säkerställa deltagande av en rad olika aktörer, inklusive givare, samarbetsländer, multilaterala organisationer, det civila samhället och den privata sektorn. Vi kommer att säkerställa att arbetet utförs på ett samordnat och effektivt sätt och se till att agendan för insyn tas fram på bästa möjliga sätt för att åstadkomma kontinuerliga framsteg. Sverige kommer också att verka för införandet av övergripande strategi i arbetet inom Building Block on Transparency.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Låg (Åtagandet är mätbart endast med hjälp av interpretation)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X		X		
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Ingen (åtagandet upprätthåller status quo)			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: Nej	SLUT DATUM: Nej	Faktiskt färdigställande Planerat färdigställande	KAN INTE AVGÖRAS UTIFRÅN REGERINGENS ELLER CSO:S SVAR EJ STARTAT BEGRÄNSAD SUBSTANTIELLT FÄRDIGSTÄLLT		
NÄSTA STEG					
Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart					

Vad hände?

Med tanke på åtagandets vaga formulering kunde IRM-forskaren inte utvärdera i vilken grad det var färdigställt. "Building Blocks" är frivilliga initiativ med "koalitioner av villiga".¹

Sverige var vid tidpunkten för OGP-åtagandet (och är fortfarande) medordförande i Building Block on Transparency tillsammans med Världsbanken. Enligt UD:s utkast till självbedömning, har färre aktiviteter skett inom ramen för Building Block on Transparency efter inrättandet av "Global Partnership for Effective Development Cooperation" på "High Level Forum on Aid Effectiveness" i Busan.² Building Block on Transparency har med tiden minskat i betydelse och Sverige verkar ha fokuserat sina insatser på andra forum, t.ex. genom att engagera sig i IATI-sekretariatet och där leda IATIs politiska engagemang samt samarbete med givare och med andra initiativ.

Spelade det någon roll?

Med tanke på att detta åtagande hade ett tvetydigt mål (att stödja ett partnerskap), är dess resultat också oklart. Det civila samhället hade inte några kommentarer om Building Block on Transparency.

Det fortsatta arbetet

Building Block on Transparency verkar ha minskat i betydelse. UD:s självbedömning anger att detta åtagande har uppfyllts och att nästa steg för Sverige är att engagera sig i det nya IATI-sekretariatet. Med tanke på tvetydigheten i förhållandet mellan det nuvarande åtagandet och nästa steg, skulle IRM-forskaren rekommendera att se över detta åtagande för att göra det mer mätbart.

¹ For more information visit: <http://www.pajak.go.id/>

² Aidinfo. "One Year On: Where have we got to since Busan?". 6 december 2012. <http://www.aidinfo.org/one-year-on-where-have-we-got-to-since-busan.htm>

5 | Bidra till det fortsatta arbetet mot EU:s Transparensgaranti

Sverige kommer att arbeta för upprättandet av ett lämpligt forum för EU:s medlemsstater och för Europeiska kommissionens specialister inom insyn. Forumet ska vara till för att hålla tekniska diskussioner och dela med sig av information. Sverige ska också bidra till att EU:s medlemsstater tillsammans verkar för ett tydligt och gemensamt mål: en ökad insyn och ansvarsskyldighet.

Dessutom kommer Sverige att bidra till processen genom att dela med sig av sina erfarenheter med att genomföra en nationell transparensgaranti i biståndet, samt använda sin roll som en av de viktigaste aktörerna i de pågående internationella diskussionerna om hur man uppnår Busan-åtagandena. Vid behov kommer Sverige också främja dialogen rörande tekniska frågor med enheter från tredje land som är aktiva inom transparensområdet i syfte att främja välgrundade EU-överläggningar.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Låg (Åtagandet är mätbart endast med hjälp av interpretation)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X		X		
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Ingen (åtagandet upprätthåller status quo)			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: Nej	SLUT DATUM: Nej	Faktiskt färdigställande Planerat färdigställande	KAN INTE AVGÖRAS UTFRÅN REGERINGENS ELLER CSO:S SVAR EJ STARTAT BEGRÄNSAD SUBSTANTIELLT FÄRDIGSTÄLLT		
NÄSTA STEG					
Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart					

Vad hände?

Åtagandet är formulerat på ett sätt som gör det svårt att utvärdera. Inga tydliga resultat går att urskilja.

Enligt UD:s självutvärdering har Sverige uppfyllt detta åtagande genom att delta och dela med sig av sina erfarenheter i seminarier som har anordnats av Europeiska kommissionen och IATI.

Sverige deltog i (i) ett tekniskt seminarium för att förbereda sig för det andra mötet av "Busan Global Partnership Steering Committee" i mars 2013, och i (ii) en teknisk workshop om insynen i biståndet och om genomförandet av den gemensamma standarden i november 2012. Båda organiserades av EU-kommissionen och ägde rum i Bryssel.

Spelade det någon roll?

Den typ av verksamhet som genomförts för att uppfylla detta åtagande kan inte anses vara ambitiösa och inte heller kan deras effekt mätas. EU:s Transparensgaranti verkar inte ha ett fristående värde, utan stödjer främst andra internationella initiativ och forum för insyn, t.ex. OECD Development Assistance Committee (OECD/DAC) och IATI. Garantin syftar främst till att främja insynen i biståndet på EU-nivå. OGP-åtagandet kompletterar de andra svenska åtaganden inom samma område men höjer inte Sveriges ambitionsnivå.

Det fortsatta arbetet

Sverige bör ta fram konkreta resultat för åtagandet i syfte att göra det mer genomförbart och mätbart. Enligt AidWatch-rapporten från 2012, borde Europeiska kommissionen och EU:s medlemsstater stärka EU:s transparensgaranti genom att klarlägga hur de ska samarbeta för att genomföra sina Busan-åtaganden.¹ Sverige verkar vara inne på samma tankebanor i självutvärderingen—att Sveriges roll i IATI-sekretariatet ökar möjligheten till att kunna sporra genomförandet av EU:s transparensgaranti.

¹ CONCORD. "Aid Watch 2012: Making sense of EU development cooperation effectiveness". 2012

6 | Engagera sig i "Open Aid Partnership" och främja ICT4D

Innovativ teknologi, som t.ex. geokodning av biståndsverksamhet, är ett effektivt sätt att visa vad givare gör och var de gör det. Det kan också gynna insyn och gagna debatten om arbetsfördelning. Världsbankens institut, bilaterala givarpartners, stiftelser och det civila samhället har bildat Open Aid Partnership för att understryka att dessa innovationer kan förbättra effektiviteten i biståndet på ett betydande sätt. Ytterligare stöd till initiativ inom öppna data och informations- och kommunikationsteknologi (IKT) skapar möjligheter till ökad delaktighet från ett bredare spektrum av befolkningen. Att investera i IKT är av största vikt för ett ökat ansvarsskyldighet, en ökad öppenhet och insyn i hela världen. Den svenska agendan för IKT i utvecklingsarbetet omfattar informations- och kommunikationsteknologi för utveckling (ICT4D). Syftet med ICT4D är att bidra till förbättrade förutsättningar för fattigdomsbekämpning, Business for Development, ansvarsskyldighet, ökat demokratiskt deltagande, tillväxt för alla, yttrandefrihet, kunskapsutveckling och e-förvaltning.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	UD			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Medium (Åtagandets formulering beskriver aktiviteter som är objektivt verifierbara, men innehåller inga särskilda milstolpar eller resultat)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
	X		X	X	
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Ingen (åtagandet upprätthåller status quo)			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: Ej tillämpligt	SLUT DATUM: Ej tillämpligt	Faktiskt färdigställt Planerat färdigställt	KAN INTE AVGÖRAS UTFRÅN REGERINGENS ELLER CSO:S SVAR EJ STARTAT BEGRÄNSAD SUBSTANTIellt FÄRDIGSTÄLLT		
NÄSTA STEG					
Revidera åtagandet för att det ska vara mer uppnåeligt och mätbart					

Vad hände?

Åtagandet är formulerat på ett vagt sätt, vilket gör det svårt att bedöma till vilken grad det är färdigställt. Åtagandet innehåller inte heller några specifika och mätbara åtgärder. Sverige har dock vidtagit ett antal relevanta åtgärder under utvärderingsperioden. Sida har ökat sin kapacitet för att genomföra ICT4D-projekt genom att skapa en ny enhet i januari 2013. Denna enhet är inriktad på att genomföra innovativa lösningar som drar nytta av utvecklingen inom IKT-området. Också UD har omorganiserat internt för att stärka sin politiska kapacitet inom ICT4D genom att skapa en ny position inom området Internet och utveckling.

Dessutom har Sida satsat på att stödja nya idéer och expertis genom offentliga upphandlingar inom områdena ICT4D och demokrati, samt IKT och kvinnor, som båda lanserades i oktober 2012. Sida och UD har också arrangerat en annan upplaga av "Stockholm Internet Forum for Internet Freedom and Development" i maj 2013. Detta forum är en av de största sammankomsterna i Europa som fokuserar på brytpunkten mellan internationell politik, utveckling och demokrati. En av forumsessionerna handlade om att omvandla den internationella utvecklingen genom IKT och inkluderade flera CSO-deltagare.

Vad gäller Open Aid Partnership (OAP), var Sverige värd för ett internationellt OAP-seminarium om geokodning i Stockholm, men det skedde i april 2012, det vill säga utanför tidsramen för OGP-handlingsplanen.

Spelade det någon roll?

Sidas upphandlingar inom områdena ICT4D och demokrati samt IKT och kvinnor väckte ett stort intresse och fick in många ansökningar (950 respektive 300). Enligt Sidas hemsida valdes 25 ansökningar ut för djupare granskning inom området ICT4D och demokrati medan fem ansökningar inom området IKT och kvinnor finansierades.¹ Den nya ICT4D-enheten på Sida ansvarar för att utveckla insatser i syfte att bistå utvecklingsländerna i användningen av IKT. Det övergripande målet är att hjälpa människor, särskilt kvinnor, som lever i fattigdom att förbättra sina liv.

Enheten har också uppgiften att öka samarbetet inom ICT4D-området mellan lokala, nationella och internationella aktörer. Med tanke på att enheten endast har funnits sedan januari 2013, är det för tidigt att bedöma dess effektivitet.

Det fortsatta arbetet

Enligt UD:s självbedömning planerar Sverige att investera cirka 60 miljoner dollar i ICT4D-relaterade projekt inom de närmaste fem åren. Det är dock oklart hur mycket av dessa medel som kommer gå till projekt inriktade på öppen förvaltning.

I framtiden bör Sverige överväga att finansiera specifika projekt inom OAP. OAP driver initiativ som "literacy bootcamps" för det civila samhällets organisationer och journalister. Riktade satsningar på liknande initiativ (inom ramen för OAP eller andra forum) skulle kunna främja en bredare användning av befintliga öppna data i Sverige, t.ex. data som finns på openaid.se's plattform. Detta är särskilt viktigt eftersom öppna data endast är "öppna" för en begränsad krets av experter, när olika samhällsgrupper i själva verket borde ha möjligheten att aktivt ta del av dem.²

¹ Sidas hemsida (2013). Applying through calls for proposals. <http://www.sida.se/English/Partners/Civil-society-organisations/How-to-cooperate/Applying-through-calls-for-proposals/>

² Eliza Anyangwe. "Open government: open, but for whom?" The Guardian. 28 oktober 2013. <http://bit.ly/16GW88h>

7 | Bredda åtagandena kring öppen förvaltning

Sverige avser att bredda sina OGP-åtaganden inför skapandet av nästa strategi för öppen och smart förvaltning. Den kommande strategin kommer att bredda OGP-handlingsplanens ursprungliga fokus på effektiv förvaltning av offentliga medel i utvecklingsarbetet till att inkludera förvaltningen som helhet. Den kommande strategin kommer att skapa ett sammanhängande politiskt ramverk för en smart och öppen förvaltning, en förvaltning som stödjer innovation och delaktighet. Enligt den nuvarande tidsramen kommer strategin att lanseras under hösten 2012.

BESKRIVNING AV ÅTAGANDET					
ANSVAR	LEDANDE INSTITUTION	Näringsdepartementet			
	STÖDJANDE INSTITUTION	Nej			
	KONTAKT-PERSON ANGES?	Ja			
SPECIFICITET OCH MÄTBARHET		Medium (Åtagandets formulering beskriver aktiviteter som är objektivt verifierbara, men innehåller inga särskilda milstolpar eller resultat)			
RELEVANS	OGP – STORA UTMANINGAR	En bättre hantering av offentliga medel			
	OGP-VÄRDEN				
	TILLGÅNG TILL INFORMATION	MEDBORGAR-INFLYTANDE	ANSVARSSKYLDIGHET	TEKNOLOGI & INNOVATION FÖR TRANSPARENS & ANSVARSSKYLDIGHET	INGET
					X
AMBITION					
NYTT ELLER BEFINTLIGT Befintligt		POTENTIELL INVERKAN Smärre (åtagandet är ett inkrementellt men positivt steg i det relevanta politikområdet);			
GRAD AV FÄRDIGSTÄLLANDE					
START DATUM: Ej tillämpligt	SLUT DATUM: Hösten 2013	Faktiskt färdigställande Planerat färdigställande			
NÄSTA STEG					
Nytt åtagande som bygger på implementationen av det nuvarande					

Vad hände?

Sverige gjorde avsevärda framsteg i detta åtagande. Lanseringen av den nya e-förvaltningsstrategin (N2012/6402/ITP), planeras under hösten 2012 och genomfördes endast med en mindre fördröjning (i december 2012). Strategin syftar till att vägleda regeringens arbete med intern digitalisering och ökad digital samverkan inom Regeringskansliet. Ett av de viktigaste målen i strategin är en mer öppen förvaltning som stödjer innovation och delaktighet. Strategin hänvisar till OGP och försäkrar att Sverige syftar att bredda sina åtaganden inom OGP-initiativen utöver det nuvarande området för utvecklingssamarbete.¹

Strategin nämner också att Sveriges innovationsmyndighet (VINNOVA) kommer att lansera en portal för öppna data (opnadata.se). Dess syfte är att ge enkel tillgång till offentliga öppna data och göra det enklare för tredje part att omvandla informationen till produkter och tjänster, vilket bör öka insynen i den offentliga sektorn.

Spelade det någon roll?

Detta åtagande har en begränsad ambitionsnivå. E-förvaltningsstrategin bekräftar att Sverige syftar till att bredda sina OGP-åtaganden, men anger inte vilka departement/ institutioner som kommer leda detta arbete eller hur arbetet kommer att genomföras.

Dessutom är strategin—sett som ett policydokument—ganska svag. Strategin uppfattas inom statsförvaltningen som ett övergripande dokument som anger verksamhetsmål, snarare än en resultatriktad plan, och disponerar heller inte över någon budget. Målet att bredda OGP-åtaganden är fortfarande på idéstadiet enligt de intervjuade intressenterna.

E-förvaltningsstrategin utvecklades i samarbetsanda. Näringsdepartementet höll tio workshops för att diskutera utkastet till en strategi med ett flertal departement och myndigheter. Strategin diskuterades också vid en viktig e-förvaltningskonferens (Offentliga rummet), på det ledande politiska forumet i Sverige (Almedalsveckan), genom en hearing med den privata sektorn och med allmänheten på Facebook.² Enligt Näringsdepartementet anslöt sig statliga och privata aktörer, inklusive konsulter och app-utvecklare, till diskussionen på Facebook.³ En sådan typ av samråd som använder flera olika

kommunikationskanaler och involverar diverse typer av intressenter skulle kunna användas som modell för att utveckla nästa OGP-handlingsplan.

Den nya öppna dataportalen (opnadata.se) som lanserades i december 2012 erbjuder filer i XML, CSV, och JSON, samt ger tillgång till ett brett utbud av datasets (mer än 100) inom tio olika områden. De offentliga öppna data används i stor utsträckning av utvecklare för att skapa applikationer. Emellertid är några områden fortfarande relativt underutvecklade på grund av den begränsade tillgången till data (t.ex. geo-data). Dessutom visar opnadata.se-portalens på vissa brister när det gäller tydlig licensiering, i och med att ett antal viktiga datasets publicerats utan en öppen licens.⁴

Det fortsatta arbetet

Ett av e-förvaltningsstrategins mål är att stödja allmänhetens delaktighet. I detta avseende nämner både UD:s OGP-självutvärdering och e-förvaltningsstrategin att Sverige planerar att förbättra öppenheten och tillgängligheten till regeringens remissförfarande. Dock är den enda konkreta åtgärden som planeras i e-förvaltningsstrategin en förstudie i detta ämne. Förstudien är säkerligen av vikt med tanke på att den nuvarande processen kring remissförfarandet har vissa begränsningar, till exempel är det svårt att hitta information om aktuella remisser och det går inte att lämna in synpunkter online.

Emellertid skulle Sverige kunna sätta upp mer ambitiösa åtaganden när det gäller allmänhetens deltagande, särskilt när det gäller online-deltagande där Sverige har visat begränsade framsteg hittills. När det gäller remissförfarande påpekar de rådfrågade intressenterna också att det finns ett behov av mer insyn i interna beslutsprocedurer och i de sakförhållanden som besluten bygger på. Detta behov bekräftas också av aktuell litteratur inom demokratiområdet (se t.ex. Mansbridge 2009).⁵

Vad gäller att öppna upp data—även om vissa svenska myndigheter har kommit långt på detta område—så går det långsammare än väntat.⁶ Förändringar som inträffar är ofta förtjänsten av enstaka entusiaster. Öppna data-intressenterna efterlyser därför mer öppna data i offentlig sektor.⁷ Sverige skulle kunna göra ett ambitiöst OGP-åtagande inom detta område.

¹ Näringsdepartementet. Regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning, december 2013.

² Näringsdepartementet. En smartare och öppnare förvaltning - samtal med intressenter på Facebook. 9 maj 2012. <http://www.regeringen.se/sb/d/4902/a/192608>

³ Riksdag & Departement. Departementet tar steget ut på Facebook. 31 maj 2012. <http://bit.ly/JZ3o2W>

⁴ Open Data Institute and World Wide Web Foundation. "Open Data Barometer: 2013 Global Report". October 2013. <http://www.opendataresearch.org/barometer>

⁵ Mansbridge, Jane. "A 'selection model' of political representation". Journal of political philosophy 17, 4: 369-398. 2009.

⁶ Alpman, Marie. Nu släpper SMHI sitt väder fritt. Ny teknik. 2 oktober 2013. http://www.nyteknik.se/nyheter/it_telekom/allmant/article3774580.ece

⁷ Karlsson, Soren. Släpp datan loss, den är vår! Helsingborgs Dagblad. 23 oktober 2013. <http://bit.ly/1bQUFRF>

V | SJÄLVUTVÄRDERING

Varje land som deltar i OGP bör offentliggöra en självvärderingsrapport. Sverige har lagt ut utkastet till självvärderingsrapporten på OGP:s webbplats inom utsatt tid, men en slutlig version har ännu inte offentliggjorts.

UD bad det civila samhället om synpunkter på självvärderingsrapporten genom CSO CONCORD Sverige. CONCORD Sverige vidarebefordrade begäran till tio organisationer som ingår i deras "Styrgrupp för bistånds- och utvecklingseffektivitet" via e-post. Inga synpunkter inkom. Enligt CONCORD Sverige var det delvis på grund av den korta tidsramen som organisationerna fick för att kommentera.

Det finns meningsskiljaktigheter om hur många dagar det civila samhällets organisationer hade till sitt förfogande för att lämna synpunkter på självvärderingen. UD hävdar att intressenterna hade över en veckas tid, medan en av de intervjuade uppger att de hade mindre än en vecka på sig.

Den 7 november 2013 hade den slutliga versionen av självvärderingsrapporten fortfarande inte offentliggjorts.¹ Utkastet finns dock på OGP's hemsida.²

Har den årliga rapporten publicerats?	☒ Ja	☐ Nej
Skedde det enligt tidtabell?	☐ Ja	☒ Nej
Är rapporten tillgänglig på det lokala språket?	☐ Ja	☒ Nej
Enligt intressenterna, var detta adekvat?	☒ Ja	☐ Nej
Är rapporten tillgänglig på engelska?	☒ Ja	☐ Nej
Gav regeringen en två-veckors period för offentliga kommentarer om utkastet till självvärderingsrapporten?	☐ Ja	☒ Nej
Inkom några offentliga kommentarer?	☐ Ja	☒ Nej
Finns rapporten på OGP:s portal?	☒ Ja	☐ Nej
Namnde självvärderingsrapporten samrådsprocessen?	☒ Ja	☐ Nej
Täckte rapporten alla åtaganden?	☒ Ja	☐ Nej
Gjorde den en bedömning av slutförande enligt tidtabell?	☒ Ja	☐ Nej
Underströk rapporten ansvaret vad gäller öppenhet?	☒ Ja	☐ Nej
Beskriver rapporten sambandet mellan handlingsplanen och OGP:s stora utmaningar?	☒ Ja	☐ Nej

¹ E-postmeddelande, 7 november 2013 från Linn Ohlsson, OGP kontaktperson och Ämnessakkunnig, Enheten för styrning av utvecklingssamarbetet, UD, Sverige.

² <http://www.opengovpartnership.org/country/sweden/assessment>

VI | DET FORTSATTA ARBETET

Detta avsnitt sätter OGP-handlingsplanen i ett större sammanhang och belyser nästa potentiella steg. Avsnittet bygger på information som samlats ihop från de föregående avsnitten, samt på de prioriteringar som de rådfrågade intressenterna har angett.

LANDSSITUATIONEN

Sverige är en föregångare vad gäller öppenhet, ansvarsskyldighet, samt inom teknologi och innovationer.¹ Internationella index placerar vanligtvis Sverige i toppositioner när det gäller IKT-beredskap, e-förvaltning och webbens sociopolitiska effekter.² Trots detta finns det fortfarande områden för fortsatt utveckling som skulle kunna ligga till grund för framtida OGP-åtaganden. De föreslagna områdena beskrivs nedan under "Intressenternas prioriteringar" och "Rekommendationer".

INTRESSENTERNAS PRIORITERINGAR

Trots att OGP:s stora utmaningar och värden har ett brett tillämpningsområde, är Sveriges handlingsplan snävt inriktad på insyn i bistånd. Detta verkar bero på de snäva tidsramar som fanns då Sverige gick med i OGP. Det fanns mycket begränsad tid för att samla in kommentarer och nå konsensus om tillämpningsområden för OGP-handlingsplanen bland de andra departementen och myndigheterna. UD, som fick OGP-inbjudan till att börja med, beslutade därför att ta på sig rollen som samordnare och utveckla handlingsplanen utifrån sina befintliga åtaganden. Idag är de flesta av de tillfrågade aktörerna (statliga och icke-statliga) överens om att framtida OGP-åtaganden borde breddas till att omfatta även andra områden som är relevanta för att bedriva en öppen förvaltning (och inte bara insyn i biståndet). Både intervjuerna med intressenter och webbundersökningen visar att OGP-åtagandet "Bredda åtagandena kring öppen förvaltning" är det viktigaste bland de sju åtaganden som Sverige har gjort.³ Även den nuvarande OGP-samordnaren, UD, vill bredda framtida åtaganden. Emellertid har UD inget mandat för att genomdriva politiska åtaganden inom andra grenar av regeringen.

Rekommenderade områden för framtida OGP-åtaganden beskrivs nedan.

Insyn i bistånd är inte en fristående fråga

Framtida OGP-åtaganden inom området insyn i biståndet bör vara del av en mer övergripande strategi och engagera alla politikområden. OGP, med dess övergripande mål

när det gäller öppen förvaltning, skulle kunna användas för att bygga synergier mellan politiska områden och i synnerhet för att främja principen bakom den svenska utvecklingspolitiken: "Politik för Global Utveckling" (PGU). Enligt PGU ska samtliga politikområden i Sverige genomföra sin politik på ett sätt som tar hänsyn till effekter för utvecklingsländer och ta tillvara alla möjligheter att bidra till det övergripande målet för PGU - att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling.⁴ I dag har vissa politikområden i Sverige fortfarande mål som strider emot Sveriges utvecklingspolitik, t.ex. mål som rör handelsfrågor och vapenexport. Sverige borde vidta konkreta åtgärder för att uppfylla PGU-principen inom ramen för sitt OGP-engagemang. Ett lämpligt åtagande skulle till exempel kunna kombineras med nästa rekommendation vad gäller att öppna upp den svenska statens budget och utgifter.

Om alla data om offentliga utgifter skulle göras öppna skulle man t.ex. kunna både visualisera bistandsflöden och vapenexportintäkter för ett visst land. Detta skulle ge en omfattande bild av geopolitiska relationer och visa bristerna i genomförandet av PGU. OGP, med dess breda tillämpningsområde, skulle kunna vara ett lämpligt verktyg för att göra ett sådant åtagande.

Öppna finansiella data

Sverige har en bra ranking enligt OKFN:s "Open Data Census", 8:e plats bland 75 länder. Dock har Sverige den lägsta poängen (5% av 100% tillgänglighet) inom området "offentliga utgifter".⁵ I linje med denna brist har flera av de rådfrågade intressenterna och andra källor föreslagit att hela den svenska budgeten och de offentliga utgifterna släpps som öppna data, både på nationell och lokal nivå. Dessa data bör göras jämförbara med andra länders data, i likhet med OKFN:s "OpenSpending" projekt.⁶ Detta skulle kunna underlätta medborgarnas kontroll över skattepengar och stimulera användarna att bygga applikationer för att möjliggöra en bredare användning av data.

Medborgardeltagande

Med tanke på dess starka demokratitradition borde Sverige gå i spetsen för medborgardeltagande. Men

Sverige har också länge haft en demokratisk modell med politiska partier i fokus och utvecklat korporativa samarbetsformer, vilket inte gynnat medborgarnas direkta deltagande i politiska processer.⁷ Dessutom riktar sig det nuvarande remissförfarandesystemet på redan etablerade civila samhällsorganisationer och uppmantrar inte deltagande från enskilda medborgare. Försök med nya former för medborgardeltagande har hittills skett på spridda och experimentella sätt, främst i små skalor på lokal nivå. Därför borde Sverige göra mer ambitiösa åtaganden i fråga om medborgardeltagande, särskilt när det gäller engagemang av enskilda medborgare och delaktighet online. Sverige bör dra nytta av IKT, som tillåter mycket bredare medverkan i samråd med allmänheten och underlättar en samling av yttranden.

Göra öppna data till prioritet

Insyn och tillgång till offentlig information har en lång tradition i Sverige. Sverige var det första landet i världen att utfärda en lag om informationsfrihet 1766. Hjärtat i denna tradition är offentlighetsprincipen, vilken innebär att alla allmänna handlingar som hanteras av myndigheterna bör offentliggöras om inte någon lag begränsar tillgången. Denna princip observeras mycket noga, vilket gör att Sverige ofta hamnar på topplaceringar vad gäller insyn.⁸ Dock går omställningen till elektroniskt tillträde till handlingar långsamt. De flesta myndigheterna är för närvarande inte skyldiga att lämna ut uppgifter elektroniskt, utan bara i pappersformat.⁹

Enligt en undersökning som nyligen genomförts av den svenska e-Delegationen, producerar och publicerar få offentliga myndigheter öppna data. De flesta planerar inte ens att göra det inom en snar framtid. De vanligaste anledningarna som nämns i undersökningen är brist på finansiering, personal och kunskap. Enligt en av intervjupersonerna beror det långsamma införandet av digital tillgång till information för allmänheten även på juridiska hinder och ovilja bland den äldre generationen av tjänstemän och politiker att testa något nytt. Ett politiskt beslut borde därför tas för att göra öppna data till en prioriteringsfråga.

OKFN Open Data Census visar ett antal områden där det finns ett särskilt behov av öppen data i Sverige: lagstiftning, företagsregister, kartor och postnummer (nu cirka 50 % tillgänglighet).¹⁰

En av de intervjuade experterna inom öppna data pekade också på en brist på data om offentliga upphandlingar och anbud, och uppgav att uppgifterna som idag publiceras

bör vara mer detaljerade och uppdaterade. Flera av källorna nämner Riksdagens nya öppna data-webbplats - <http://data.riksdagen.se/> - som lanserades i september 2013, som en god praxis som andra svenska myndigheter och framför allt regeringen borde följa.

De rättsliga aspekterna av öppna data

Flera intressenter påpekade också att det inte finns någon specifik rättslig reglering av öppna data och öppna datakällor,¹¹ vilket resulterar i ett juridiskt vakuum när det kommer till återanvändning av data. Dessutom finns det vissa oförenligheter mellan svensk och internationell rätt när det gäller återanvändning av data. Sverige har redan tagit några steg för att lösa problemet med återanvändning av information från den offentliga sektorn genom att skapa en särskild vägledning i januari 2013 och genom att bilda en arbetsgrupp för det fortsatta arbetet med denna fråga. Dock kan ytterligare insatser göras i denna riktning, framförallt genom ett framtida OGP-åtagande.

Interaktiv utveckling av öppna data

Om Sverige vill ta utvecklingen inom öppna data ett steg längre, skulle öppna data också kunna användas för ett ömsesidigt informationsutbyte med medborgarna, näringslivet och andra intressenter. Det är viktigt att dataleverantörer samarbetar med dataanvändare för att skapa användbara verktyg och komma upp med idéer för att förbättra data.¹²

Förutom att ge feedback för att förbättra kvaliteten på data, kan användare även bidra till samhällsstyrning och till att förbättra offentliga förvaltningsprocesser. Som exempel kan användare på den brittiska plattformen Fixmystreet rapportera problem med gator/vägar till sin kommun och få feedback.¹³

Ett interaktivt tillvägagångssätt till öppna data skulle kunna öka utvecklingspotentialen för nya online- och mobila applikationer som kan öka användningen av offentliga data. Det kan också bidra till att bryta ner murar mellan staten och medborgarna och gynna demokratin. Detta är särskilt viktigt med tanke på att öppna data i dag mest används av öppna data-specialister. Utmaningen framöver är att låta alla sociala grupper dra nytta av det.¹⁴

REKOMMENDATIONER

Ambitiösare och mer mätbara åtaganden

De flesta av Sveriges OGP-åtaganden var redan befintliga åtaganden och hade vaga resultatmål, vilket gör det svårt att utvärdera dem. De berörda

intressenterna såg handlingsplanen som föga ambitiös. IRM-forskaren rekommenderar att fastställa ambitiösare och mer mätbara åtaganden i nästa handlingsplan.

Involvering av det civila samhället

Regeringen bör utveckla nya kanaler för samråd med det civila samhället inför nästa handlingsplan. Det finns redan en rad etablerade kanaler för samråd med bl.a. UD och Sida¹⁵ men dessa täcker sannolikt inte OGP:s alla ansvarsområden. Dessutom är dessa kanaler inte alltid tillgängliga för mindre eller nyare (i motsats till etablerade) aktörer i det civila samhället. Sverige borde försöka att engagera ett brett urval intressenter i alla faser av OGP-processen. Detta innebär däribland att involvera:

- en bredare krets av det civila samhällets organisationer, inte bara de som arbetar inom området för insyn i biståndet, men också (potentiella) intressenter inom öppen förvaltning;
- akademin och den privata sektorn (som inte har deltagit i några OGP-samråd);
- inte bara organisationer som är aktiva i Stockholm men också de som finns utanför huvudstaden, speciellt då det gäller åtagandet vad gäller öppna data (t.ex. West Coast Big Apps, en ekonomisk förening med säte i Göteborg) eller vad gäller medborgardeltagande (t.ex. Sveriges kommuner och landsting (SKL) som jobbar med lokal e-demokrati);

Alternativa sätt för samråd skulle kunna omfatta mindre gruppmöten för att diskutera specifika OGP-åtaganden eller även för att utveckla lösningar tillsammans (t.ex. i likhet med Open Development Camps: <http://openforchange.info>).

Samråd bör ge möjlighet till meningsfull samverkan mellan regeringen och de inblandade intressenterna och ge alla deltagare möjlighet att uttrycka sina åsikter,

i stället för att endast informera dem om OGP. Samråd skulle kunna genomföras både live och på nätet. Framförallt borde regeringen som regel ta fram en sammanfattning av de mottagna kommentarerna och sina svar på dem samt publicera dem på nätet.

Kommunikation

Majoriteten av intressenterna som rådfrågats av IRM-forskaren hade inte hört talas om OGP eller visste mycket lite om det. Inte ens medierna har uppmärksammat Sveriges engagemang i OGP, t.ex. en sökning på termen "Open Government Partnership" på två av de viktigaste svenska tidningars webbplatser (Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet) ger noll resultat. Regeringen borde därför åta sig att öka medvetenheten kring OGP och den kommande handlingsplanen genom upplysningskampanjer och i synnerhet utarbeta en kommunikationsstrategi för att sprida informationen till en bredare publik.

Ägarskap

De flesta av de tillfrågade intressenterna är överens om att Sveriges framtida OGP-åtaganden borde breddas utöver insyn i biståndet. Men den nuvarande OGP-samordnaren, UD, kan inte genomdriva bredare politiska åtaganden inom andra grenar av regeringen. Med tanke på UD:s begränsade mandat borde ägarskapet av OGP överföras till ett departement/myndighet med bredare uppdrag. Potentiella kandidater är Statsrådsberedningen, Finansdepartementet och Näringsdepartementet (som har ett övergripande mandat inom IKT). En ny samordnare med bredare mandat skulle säkerställa att andra statliga institutioner är aktivt involverade i OGP-processen och tar sitt ansvar för utvecklingen av nya åtaganden. Med tanke på att öppen förvaltning är ett övergripande mål, borde alla departement och myndigheter konsulteras om framtida OGP-åtaganden.

¹ Transparency International. Corruption by Country/Territory: Sweden. <http://www.transparency.org/country#SWE>

² Exempel på index: World Economic Forum's "The Networked Readiness Index" (2012 ligger Sverige på första plats), WWW Foundation's "Web Index" (2012, första plats) och FNs "e-Government Development Index" (2012, sjunde plats).

³ I webbenkät ingick en fråga om prioriteringen av de nuvarande åtagandena, se respondenternas ranking av åtagandena i Tabell 5 i "AVSNITT VII: Källor".

⁴ UD. Politik för global utveckling. 17 mars 2008. <http://www.regeringen.se/sb/d/10423>

⁵ OKFN. "Open data census: Sweden." 2013. <http://census.okfn.org/country/overview/Sweden>

⁶ Länk till OKFN's OpenSpending projekt: <http://openspending.org/>

⁷ Joachim Åström et al. "Crisis, Innovation and e-Participation: Towards a Framework for Comparative Research". Electronic Participation Lecture Notes in Computer Science Volume 8075, 2013, pp 26-36. http://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-642-40346-0_3

⁸ Martin Vielajus et al. "The challenge of accountability for development agencies within their own countries and before their peers". Draft document for the AFD - DevCom Workshop "Transparent, Reliable, Understandable and Interactive: Challenges in Donors' Domestic Accountability" 15-16 december 2009.

⁹ Peter Krantz. OpenGov hemsida. <http://www.opengov.se/sidor/oppen-data/>

¹⁰ OKFN. "Open data census: Sweden." 2013. <http://census.okfn.org/country/overview/Sweden>

¹¹ Christer Månsson et al. Från byråkrati till innovation - en introduktion till att arbeta med öppna data. Mars 2013.

¹² Joni Hillman. "Transparency in Practice: IATI Implementation." IATI. 12 maj 2011. <http://www.aidtransparency.net/news/transparency-in-practice-iati-implementation>

¹³ Länk till hemsidan FixMyStreet: www.fixmystreet.com

¹⁴ Anyangwe, Eliza. "Open government: open, but for whom?" The Guardian. 28 oktober 2013. <http://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2013/oct/28/open-government-partnership-citizen-engagement>

¹⁵ UD håller regelbundna samrådsmöten med CSO, driver en blogg där besökare uppmanas att diskutera ämnen som är relevanta för utvecklingssamarbete och där de har möjlighet att lämna kommentarer direkt via Facebook och Twitter (<http://blogg.ud.se/utvecklingspolitik/>). Sida har även olika samråd med det civila samhället och dess www.openaid.se-plattform har en åsiktsknapp.

BILAGA: METODOLOGI

Som ett komplement till regeringens självutvärdering är en oberoende utvärderingsrapport skriven av en respekterad forskare/expert, helst från varje OGP-deltagande land.

Dessa experter använder en OGP-rapportmall och riktlinjer och genomför en kombination av intervjuer med lokala intressenter, en dokumentanalys samt samrådsmöten med intressenter. IRM-rapporten bygger också på regeringens egen självutvärdering och eventuellt på andra bedömningar som gjorts av det civila samhället, den privata sektorn, eller internationella organisationer. Rapporten utvärderas av en internationell panel (utsedd av OGP:s styrkommitté) för att säkerställa att de högsta normerna för forskning och skälig aktsamhet har tillämpats.¹

Varje lokal forskare genomför möten med intressenter för att ge en korrekt bild av händelserna. Med tanke på budget-och tidsbegränsningar, kan IRM inte rådfråga alla intresserade eller berörda parter. IRM strävar efter öppenhet i sina metoder och offentliggör därmed processen för intressenternas engagemang i utvärderingen om möjligt, (detta beskrivs senare i avsnittet). IRM förbehåller sig möjligheten att skydda (statliga eller icke-statliga) källors anonymitet om det behövs. På grund av metodens begränsningar, uppmuntrar IRM kommentar på offentliga utkast till varje nationell handling.

URVAL AV INTRESSENTER

IRM-forskaren kontaktade både statliga och icke-statliga intressenter. Det fåtal CSO och statliga aktörer som var inblandade i utvecklingen och genomförandet av OGP-handlingsplanen var alla inbjudna till samrådsmötet. Endast ett fåtal av dem kunde närvara, så IRM-forskaren bjöd även in andra CSO med mindre kunskap om OGP till samma samrådsmöte. Därutöver har intervjuer genomförts med (potentiella) OGP-intressenter för att samla in synpunkter från de som inte kunde delta i ett möte. Dessutom skickades en webbenkät ut till en bredare krets av CSO och statliga aktörer, utöver de som arbetar inom området för utvecklingssamarbete och öppenhet. Forskaren försökte uppnå en jämn könsfördelning vid val av deltagare i alla dessa forum.

SAMRÅDSMÖTET

Samrådsmötet ägde rum den 24 oktober 2013, i en av CONCORD Sveriges medlemsorganisationers (RFSU) sammanträdeslokal i Stockholm. IRM-forskaren bjöd in 23 intressenter till mötet (7 statliga organisationer och 16 CSO, däribland icke-statliga organisationer, universitet, stiftelser, och religiösa organisationer som arbetar med utveckling). Dock deltog endast sex personer (se listan nedan). Mötet hade en jämn könsfördelning med tre kvinnor och tre män bland deltagarna.

Listan över deltagare:

Thomas Bjelkeman-Pettersson	Akvo
Kristina Henschen	Sida
Linn Ohlsson	UD
Anna Samuelsson	Plan Sverige
Peter Sörbom	CONCORD Sverige
Martin Vogel	Svenska kyrkan

Enligt de intervjuade CSO, beror det låga intresset för OGP i Sverige på den begränsade medvetenheten om partnerskapet. Få intressenter från det civila samhället fick information och var med i utvecklingen av den svenska OGP-handlingsplanen. Dessutom bygger OGP-handlingsplanen på befintliga åtaganden i internationella forum, såsom IATI och Busan partnerskapet, där svenska CSO redan har etablerade kanaler för att påverka regeringen. Samtidigt betonade flera statliga intressenter att det behövs en pool av intresserade CSO som kan kontaktas för samråd om öppen förvaltning.

Av de sex deltagarna i samrådsmötet hade endast två varit engagerade i OGP i Sverige. En av dem var den svenska OGP-kontaktpersonen från UD och den andra representerade CONCORD Sverige, som fungerade som en mellanhand mellan UD och dess CONCORDs nätverksmedlemmar intresserade av OGP-åtaganden. Samtliga deltagare var verksamma inom området

för utvecklingssamarbete. De var bekanta med de OGP-åtaganden som bygger på regeringens gällande förpliktelserna i internationella forum. Emellertid var de flesta av deltagarna inte förtroga med OGP-processen eller Sveriges handlingsplan.

Mötet ägde rum i ett semi-strukturerat format. IRM-forskaren beskrev utvärderingsprocessen samt betonade vikten av input från det civila samhället i utvecklingen och genomförandet av OGP-åtaganden. Sedan presenterade OGP-kontaktpersonen, Linn Ohlsson, kortfattat den nuvarande OGP-handlingsplanen och dess syfte. Den viktigaste fasen av mötet både tidsmässigt och vad gäller samverkan, tillägnades den kommande OGP-handlingsplanen. Alla deltagarna uppmuntrades att ställa frågor, uttrycka sin åsikt och komma med förslag.

INTERVJUER

IRM-forskaren kontaktade 29 personer för att fråga om intervju. Endast 11 personer accepterade (sju män och fyra kvinnor). De flesta intervjuade arbetar inom den offentliga sektorn, tre arbetar för en CSO och en för en internationell organisation. Intervjuerna skedde antingen ansikte mot ansikte i Stockholm eller per telefon.

Intervjulistan:

NAMN	ORGANISATION
Linn Ohlsson	UD
Carl Elmstam	Sida
Pernilla Näsfors	Open Aid Partnership Secretariat (World Bank Institute Innovation Labs)
Carl Fredrik Wettermark	UD
Björn Hagström	E-delegationen (en kommitté under Näringsdepartementet)
Erik Borälv	VINNOVA
Daniel Lindvall	Justitiedepartementet
Jessica Steinmetz	Näringsdepartementet
Peter Sörbom	CONCORD Sverige
Thomas Bjelkeman-Pettersson	Akvo
Christine von Sydow	Action Aid Sverige

UNDERSÖKNINGEN

IRM-forskaren genomförde även en online-undersökning bland (potentiella) OGP-intressenter. Urvalet bestod av:

- (i) CONCORD Sveriges medlemsorganisationer,
- (ii) Forum Syds medlemsorganisationer (Forum Syd är en svensk biståndsorganisation),
- (iii) CSO som har ramavtal med Sida,
- (iv) andra relevanta organisationer och experter (t.ex. Sveriges innovationsmyndighet (VINNOVA), Swedfund, som erbjuder riskkapital, kompetens och etableringsstöd för investeringar på nya tillväxtmarknader, akademiska forskare och experter på området för IT och utveckling).

För att undvika att samma människor uttrycker sin åsikt två gånger, fick deltagarna i samrådsmötet och de intervjuade intressenterna inte inbjudan att delta i undersökningen.

Inbjudan skickades ut via e-post och de tillfrågade fick en vecka att svara på enkäten. En påminnelse skickades ut efter ett par dagar efter den första inbjudan.

Enkäten skickades till 79 organisationer/personer. Svarefrekvensen var 16%. Med tanke på så få svar (13), kan undersökningens resultat inte betraktas som representativ. Trots detta avspeglar resultatet fortfarande en rad åsikter från (potentiella) OGP-intressenter, av vilka de flesta inte var ens var medvetna om OGP innan de fick undersökningen (se Tabell 4 nedan). De flesta respondenterna arbetar för en icke-statlig organisation (57%), en mindre del arbetar för en statlig organisation (14%) eller en privat organisation (7%), medan 21% angav "annat".

Undersökningen gjordes tillgänglig via "Google Form" och bestod av frågor kring medvetenhet om och engagemang i OGP, samt om vikten som tillskrivs Sveriges nuvarande OGP-åtaganden och förslag om möjliga områden för nästa handlingsplan. Endast 13% av de tillfrågade deltog i UD:s samråd om utvecklingen av OGP-handlingsplanen, medan de flesta inte ens kände till OGP (se Tabell 1). Dessutom var intresset för att delta i utvecklingen av Sveriges nästa handlingsplan begränsad (46% svarade "Ja" på denna fråga).

Tabell 3 | Graden av kunskap om och engagemang i OGP

KÄNNER DU TILL OPEN GOVERNANCE PARTNERSHIP (OGP)?	(%)
Nej, jag är inte bekant med OGP	60
Ja, jag känner till OGP processen men jag/min organisation har inte varit involverad i den	27
Ja, min organisation har konsulterats angående OGP	13
TOTALT	100

Som framgår av Tabell 2, tillskrevs samtliga åtaganden en viss betydelse. "Genomföra åtagandena i Busan-partnerskapsdokumentet" och "Bredda åtagandena kring öppen förvaltning" framstod som de viktigaste åtagandena. I utrymmet för kommentarer, där respondenterna kunde klargöra varför de ansåg ett visst åtagande som viktigt, lämnades endast ett fåtal kommentarer: "Tycker de är viktiga av olika

anledningar och inte minst tillsammans och genom att visa på synergier. Viktigast är att bredda åtagandena - då biståndsflöden bara är en liten del av öppen förvaltning." samt "Öppenhet och transparens är väldigt viktiga för att medborgarna ska känna förtroende offentlig sektor och Sverige ligger idag efter inom detta viktiga område."

Tabell 4 | "Vilka åtaganden i den aktuella handlingsplan anser du som viktigast?"

	(%)
3. Genomföra åtagandena i Busan partnerskapsdokumentet	21
7. Bredda åtagandena kring öppen förvaltning	21
1. Fortsatt utveckling av www.openaid.se plattformen	14
4. Spela en ledande roll i "Building Block on Transparency"	14
5. Bidra till det fortsatta arbetet mot EUs Transparensgaranti	14
2. Säkerställa fullständigt genomförande av IATI standarden år 2015	7
6. Att engagera i "Open Aid Partnership" och ICT4D	7
Inga av ovan är viktiga	0

När det gäller de viktigaste områdena för nästa OGP-plan, var de mest röstade ansvarighet samt "Transparency" (se Tabell 3). Det nyckelområde för de nuvarande åtaganden "Mer effektivt förvalta offentliga resurser" fick färre röster (12%).

Tabell 5 | "Vilket av följande OGP utmaningar / värden skulle du vilja se i Sveriges OGP handlingsplan för 2014?"

	(%)
Ansvarsskyldighet	21
Insyn	19
Bekämpa korruption	12
Bättre hantering av offentliga medel	12
Medborgardeltagande	12
Öka företagets ansvarsskyldighet	9
Välfungerande offentlig sektor	7
Skapa säkrare samhällen	5
Mer satsningar på teknologi och innovation	5
Inga av ovan är viktiga	0
TOTALT	102*

*Mer än ett svar var möjligt i denna fråga. Själva enkäten innehöll inte bara benämningar på OGP utmaningar/ värden (som i Tabellen) men också en kort beskrivning av dessa.

I kommentarer till sina svar om framtida OGP-områden, uppgav respondenterna att den statliga byråkratin måste minskas och att medborgarna borde erbjudas tillgänglig och begriplig information. En respondent underströk att det finns behov av mer öppna data i Sverige, något som redan nämnts av ett antal intervjuade.

De tillfrågade betonade att det på senare tid har blivit allt svårare för det civila samhället att delta i politiska processer, de nämnde t.ex. att myndigheter utövar mer direkt kontroll i vissa områden och att tidsramarna för att lämna kommentarer till remisser har blivit för snäva. För att vända denna trend föreslogs dessa åtgärder: (i) informera medborgare om hur de kan delta i politiska processer samt visualisera de befintliga kanalerna för remisser, samt (ii) utveckla återkoppling samt klagomålsmekanismer inom den offentliga sektorn.

Några specifika rekommendationer gavs också om: (i) ökad insyn och kontroll av medel som kanaliseras

till internationella organisationer, detta skulle hjälpa att hantera de offentliga resurserna på ett effektivare sätt, samt (ii) inrättande av oberoende resultat och rapporteringskriterier för att öka företagets ansvar. En del av enkätfrågorna och svaren återges inte ovan eftersom de antingen hade en mycket begränsad svarsfrekvens (fyra eller färre svarande) eller var föga relevanta för OGP.

OM MEKANISMEN FÖR OBEROENDE RAPPORTERING (IRM)

IRM är ett verktyg som gör det möjligt för regeringar, det civila samhället och den privata sektorn att följa utvecklingen och genomförandet av OGP-handlingsplaner. Forskningsmetoderna och kvalitetskontrollen utformas av en internationell expertpanel bestående av experter i öppenhet, medborgardeltagande, ansvarsskyldighet, samt i samhällsvetenskapliga forskningsmetoder.

I närvarandets stund är dessa personer medlemmar i den internationella expertpanelen:

Yamini Aiyar

Debbie Budlender

Jonathan Fox

Rosemary McGee

Gerardo Munck

Ett litet IRM-sekretariat finns dessutom i Washington, DC, och följer rapporterna genom IRM-processen i nära samarbete med IRM-forskaren. Frågor samt kommentarer om denna rapport kan ställas till IRM-personalen på: irm@opengovpartnership.org

Independent Reporting Mechanism
Open Government Partnership
c/o OpenGovHub
1889 F Street NW
2nd Floor
Washington, DC 20006

